

Nebe má tolik podob!

Alena Zárybnická
redaktorka ČT a ČRo

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

1/2019 / ročník XXIX / 29 Kč

2 Nový generální vikář

13 Léčivá moc hudby

16 Mýtické poutní místo – hora Tábor

23 21 let Tříkrálové sbírky v Hradci Králové

P. Jan Paseka generálním vikářem královéhradecké diecéze

Mons. Jan Vokál, biskup královéhradecký, jmenoval ve středu 12. 12., s účinností ke dni slavnosti Matky Boží 1. 1. 2019, novým generálním vikářem královéhradecké diecéze **P. Mgr. Jana Paseku**, současného biskupského vikáře pro pastorační. Zároveň se P. Jan Paseka stane moderátorem diecézní kurie a dočasně ještě povede referát pro pastorační.

Změny nastávají také na pozicích biskupských vikářů pro školství a pro diakonii. Od 1. ledna 2019 se biskupským vikářem pro školství stává **P. ThLic. Prokop Brož, Th.D.** a biskupským vikářem pro diakonii **Mons. Mgr. Pavel Rousek**. **Mons. Josef Kajnek**, pomocný biskup, bude vykonávat funkci biskupského vikáře pro duchovní povolání.

Biskup Jan Vokál poděkoval za dlouholetou obětavou službu královéhradecké diecézi oběma dosavadním generálním vikářům – **Mons. Josefu Kajnekovi** a **Mons. Mgr. Josefu Sochovi**, který v letošním roce dovršil kanonický věk 75 let. Rovněž vyjádřil svůj vděk **Mons. Josefu Suchárovi** a **P. ICLic. Mgr. Karlu Moravcovi**, kteří řadu let zastávali pozice biskupských vikářů pro diakonii a školství a **P. Mgr. Ing. Zdeňku Novákovi**, dosavadnímu řediteli (moderátorovi) diecézní kurie.

Byla to chvíle milosti

Krátce po jmenování generálním vikářem odpověděl **P. Jan Paseka** na několik dotazů.

„Jaké jsou první pocity po oznámení Vašeho jmenování?“

Do této nové funkce jdu s důvěrou v Boha. Byl jsem moc rád, že jmenování bylo oznámeno v den památky Panny Marie Guadalupské, protože Pannu Marii mám velmi rád. Dostal jsem mnoho krásných přání a příslibů, že na mě lidé budou pamatovat v modlitbě. To mě moc potěšilo.

„Zvažoval jste, jestli tuhle službu přes Vaše mládí přijmout?“

Když mě pan biskup Jan požádal, abych vykonával službu generálního vikáře, sám pro sebe jsem si pomyslel, že jsem na tuto funkci příliš mladý. Ale v tu chvíli mně probleskla v mysli slova z první kapitoly proroka Jeremiáše: „*Neříkej: Jsem ještě příliš mladý, neboť kamkoliv tě pošlu, půjdeš.*“ Toto Boží slovo jsem si vybral při své primiční mši svaté. A toto slovo mi Pán připomenul ve chvíli, kdy mě pan biskup Jan oznámil, že mě bude jmenovat generálním vikářem. Byla to chvíle milosti. Příliš mladý jsem se cítil už před dvěma lety, kdy mě pan biskup Jan povolal do funkce biskupského vikáře pro pastorační. V jednom rozhovoru jsem mu říkal, že jsem na tuto funkci ještě mladý. A on mi řekl: „*To nevadí, zestárneš...*“

„Na co se chcete zaměřit v prvních měsících?“

Na kněze. Nejprve navštívím všechny okrskové vikáře a budu s nimi mluvit o situaci v jednotlivých vikariátech. Musíme se společně zamyslet nad tím, jak fungují nebo nefungují farnosti, jak vykonáváme duchovní správu nyní a jak ji konat v budoucnu. V den jmenování jsem všem kněžím v diecézi napsal dopis, mimo jiné i o potřebě zamyslet se nad tím, jak vhodně a účinně hlásat Kristovo evangelium v dnešní době. Velkou pomocí nám k tomu může být apoštolská exhortace papeže Františka *Evangelii gaudium* a kniha J. Mallona *Proměna farnosti*. O těchto tématech chci s kněžími mluvit. Na pozici generálního vikáře chci být na prvním místě oporou diecéznímu biskupovi. Jmenování generálním vikářem vnímám jako službu.

„Co myslíte, že bude nyní stěžejní záležitostí v diecézi?“

Postupně musíme udělat novou koncepci naší diecéze. V budoucnu nebudeme moci obsadit všechny farnosti knězem tak, jak to je nyní. Bude to velký úkol, abych s lidmi o těchto věcech mluvil a vysvětloval jim některé kroky, které budu muset udělat. To bude asi nejtvrďší oříšek k rozlousknutí.

Pavel J. Sršeň

Mgr. Jan Paseka

narozen v roce 1980. V roce 2000 začal svou formaci v Teologickém konviktu, následně v kněžském semináři v Praze a na Katolické teologické fakultě. V roce 2006 přijal jáhenské svěcení a také svátost kněžství. Jako kaplan působil v Poděbradech (2006–2007). V letech 2007–2016 byl administrátorem v Chrastí u Chrudimě, od roku 2009 do 2016 administrátorem excurrento ve Vrbatově Kostelci. V letech 2010 až 2018 doprovázel animátorské kurzy mládeže diecézního centra. Od roku 2011 do 2016 působil jako spirituál Gymnázia Suverénního řádu maltézských rytířů ve Skutči. 1. srpna 2016 byl ustanoven rektorem kostela Panny Marie v Hradci Králové a od října 2016 zastává funkci biskupského vikáře pro pastorační. Je členem kněžské rady a členem sboru poradců královéhradecké diecéze.

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Alena Zárybnická:
Nebe umí pohladit
i vzbudit respekt
- 9 **rodina**
A nemusí být kulatý...
- 10 **knihy a osudy**
Lubomír Vejražka:
Člověk nemusí vidět
životní zkoušky tragicky
- 14 **osobnosti**
Jiří Doležal:
Neodevzdaný domácí úkol
učitelského spomocníka
- 20 **poutní místa diecéze**
Mýtická hora Tábor
- 23 **ohlédnutí**
Tříkrálová sbírka dvacetiletá
- 23 **Jak to vidí oni**
Moje návštěva chrámu
- 26 **pozvánka**
Biskupská knihovna
v Hradci Králové
- 28 **IKD – informace**
Královéhradecké diecéze
- 31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává: Biskupství
královéhradecké, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce: Tiskové oddělení,
Velké nám. 35, 500 01 Hradec
Králové, tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o.,
Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové, č. ú. 1016004393
/5500, variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Slovo úvodem

„Nový rok - co s tím?“, řekne si po Silvestru skeptik. Žádný konec, žádný začátek, život jde dál. Odkud a kam?

My věřící chápeme svět, lidstvo, události i lidskou zkušenost daleko hlouběji než nevěřící. Víme toho daleko víc. Proto se vracíme k počátkům času, k počátkům lidského vědomí, k počátkům Vyvolení člověka. Věda mluví o čtrnácti miliardách let dosavadní cesty stvoření, cesty pomalé, protože „*hmota je těžkopádná, ale poslušná*“. Ale Bůh určil, aby Stvoření spolupracovalo, tedy člověk. Má spolupracovat i na svém Oslavení.

Nejde to uspěchat. Je to dlouhá cesta od jeskyně až k řecké kultuře a římské civilizaci. Pak někdo pochopí víc a začne se psát Hebrejská bible. Konečně dozraje pár lidí, ochotných k sebedarování. Chvilu, na které se od počátku těší Bůh. Chce dát člověku to nejdražší, co vlastní, a to navždy, naprosto a zdarma. To bude ta chvíle, nejdůležitější ze všech, zásadní okamžik v dějinách lidstva, od kterého se pak bude odvíjet všechno další.

„*Ať se to stane*“, řekne dosud neznámá dívka – a stane se známou navěky. Její jméno, Maria, nedozní nikdy... Žena je v ohnisku nejdůležitějšího okamžiku dějin lidstva a bude ve středu pozornosti navždy. Co rok se bude vzpomínat narození jejího Syna, každou neděli na jeho Zmrtvýchvstání, ale Zvěstování jeho příchodu si budou lidé připomínat denně, ba třikrát denně a za zvuku zvonů. Bůh se vydá do tísně prostoru a času. Projde všemi fázemi lidského života, i tou nejtěžší.

Nastala nová doba, čas Nové Smlouvy. V té staré, hebrejské, dávali lidé Bohu, co mají nejdražšího, v té Nové smlouvě naopak Bůh dává lidem to nejdražší, co má, co vlastní, své Slovo.

Člověčenství Boha řeší problémy člověka i světa, lépe řečeno mohlo by vyřešit, kdyby se mu člověk otevřel. Ušetřil by si marné hledání nových mesiášů, nových vykupitelů, které dosud končilo hroznými katastrofami národů i přírody. Člověk by nemusel zkoumat horoskopy, věřit a doufat v přetělování a nirvánu, brouzdat v temné bažině ezoteriky a okultizmu. To ho stejně neuklidní a zanechá v nejistotách a tápání. Stálý dostatek kvasu, soli a světla, dostatek lidí nadšených pro Krista, nám dává naději i v naší vlasti, že v ní nikdy nedozní nám nejdražší jména **Ježíš, Maria**.

Nebe umí pohladit i vzbudit respekt

Její profesionální a vytříbený způsob moderování v relacích České televize je nezaměnitelný. Posluchači Českého rozhlasu ji navíc znají i z éteru, když si se svými hosty povídá v pořadu Zálety, kam v létě pozvala i královéhradeckého biskupa Jana Vokála. Tentokrát jsme tedy z jejích záletů vyzpovídali Alenu Zárybnickou my.

77 Máte ráda Zálety / zálety? Ptám se záměrně na pořad ČRo Hradec Králové a na vaše hobby – létání?

No jejej! Samozřejmě! Jedno vystřídalo v mém životě druhé – jen se změnilo malé písmeno ve velké... Asi proto, že už jsem velká... Třeba se ještě někdy k opravdickému létání vrátím. Posledních deset let už pro něj prostě v mém životě nezbyvá čas. A do Záletů jsem se zamilovala! Vážně!

77 Název pořadu evokuje, že vzniknul pro vaši lásku k létání.

Tak to bylo míněno. Ovšem nikoli mnou! Autorem názvu pořadu je Pavel Kudrna, který v době svého ředitelování v Hradci Králové a Pardubicích přišel s nápadem vysílat v neděli po 9. hodině ranní rozhovory s osobnostmi východních Čech. Vzpomínám si jasně, jak mi poprvé telefonoval. Nevěřila jsem svým uším. Přesně si vybavuji i naše první osobní setkání ve Vrchlabí. I to, jak tehdy rovnou říkal, že by se pořad mohl jmenovat Zálety. A přiznávám, že jsem si vůbec nedovedla představit, co taková práce obnáší. Ovšem – výzva je výzva...

77 A pořad běží už tři roky.

Letí to! Když jsem se do Záletů s notnou dávkou obav pouštěla, vůbec jsem

netušila, jak mě to chytí! Jak velkou radost mi bude dělat každé setkání. Vůbec nepřeháním! Každé Zálety mi dodají neskutečné množství energie. Nestačím žasnout, kolik skvělých lidí z východních Čech pochází nebo tam žije.

77 Dokonalejší předpovědi nám můžou být hodně nápomocné – ale živel je živel. Jen třeba získáme víc času, abychom například zabránili obětem na životech.

77 Proč nyní stejnojmenná kniha?

Z úcty k mým hostům! K tomu, jací jsou, co dokázali. Přišlo mi líto, když každé to setkání v rádiu po hodině vysílání skončilo. Neskutečné příběhy proletěly éterem a zmizely. Pravda, jsou k dispozici na webu Českého rozhlasu, to ano. Ale někdy nemáme chuť poslouchat, chceme si listovat a číst. A v příbězích mých hostů je tolik inspirace, moudrosti a radosti. Povídáme si samozřejmě i tématech vážnějších, o lidské síle poprat se s tím, co život občas trochu zbytečně tvrdě do cesty postaví.

77 Zpět k létání. Sdílette stejnou lásku jako herec Luděk Munzar. Ten o naší zemi z ptačího pohledu dokáže poeticky a vášnivě vyprávět. Co vidíte z té výšky vy?

Kéž bych to dokázala aspoň z části tak, jako pan Munzar! Své radosti ale neumím vystavovat světu, v tomhle smyslu jsem introvert. Těch víc než 20 let, které jsem prožila na letišti, to je zkušenost, kterou asi jinde člověk nezíská. V létání se nejen neodpouští žádné chyby, ale nesnese se ani lajdáctví a šizení. To každý záhy zjistí. A komu to nevyhovuje, ať jde rovnou o dům dál. Nevynahradí mu to ani ta radost z letu nebo v plachtění z přeletu. Přátelství, která tady vzniknou, jsou na celý život. A zůstávají, i když člověk po mnoha letech prožitých na letišti odchází jinam. Třeba na hory, tak jako já.

77 A všímáte si situace nahoře i jako meteoroložka?

Jistě! Není nad vlastní zkušenost! „Osa-hat si“ počasí, to by klidně mohl být jeden z předmětů na Katedře fyziky atmosféry. Alespoň jako exkurze. Že bych jim to navrhla? Není nad to okusit na vlastní kůži, co s letadlem dokáže turbulence, jak silné jsou stoupavé proudy pod obyčejnými kumuly, nebo jak rychle se dokáže změnit směr a rychlost větru před přicházející bouřkou. Hlavní ale pořad

zůstává to, čemu říkám „nadhled“ – ve všech možných souvislostech, které si dokážeme představit. Kdykoli jsem se kdysi z kabiny větroně či dneska z nějakých vyšších kopců, dívala na zem, vnímala jsem chuť překonávat zaběhlé hranice a pokoru či respekt k nim – oboje zároveň. A pro mě je právě tohle inspirující kombinace!

77 Zažila jste ve vzduchu nějakou kritickou situaci?

Je to už hodně dávno. Přesto si ji pamatuji naprosto přesně! Nedařilo se mi vybrat vývrtku. Ačkoli celá ta situace od začátku až do jejího naštěstí zdárného vyřešení netrvala déle než 15 vteřin, odehrálo se mi v mysli jako ve snu spousta situací. Zásadně se mně zbystřily smysly. Tělo ve stresu vyplaví všechny ty hormony, které jsou v takové situaci důležité. Ještě teď mi běhá mráz po zádech. Když se mi podařilo konečně vývrtku vybrat, nesměla jsem zpanikařit a musela v klidu přistát na letišti. To chtělo notnou dávku sebeovládání. Kolena se mi roztrásla až potom.

77 Lidé vás dnes znají hlavně jako televizní moderátorku předpovědi počasí. Přibližte nám, jak se na relaci o počasí připravujete. Vždyť jste nakonec v obraze jen pár minut.

Před Událostmi je počasí pětiminutové vždycky. Jiné relace odpovídají tomu, co je ve vysílání třeba. Chystáme ale i speciální počasí pro sociální sítě – to má obvykle víc než 10 minut. Jsme pružní – pokud jde o stopáž. Příprava závisí na tom, jaké konkrétní vysílání chystáme. Společné všem relacím je to, že si grafiku ve speciálním programu, který byl vytvořen zvlášť pro tyto účely, malujeme sami. Umí zpracovávat surová data z modelů, družic, radarů, umí tvořit obrázky a celou tzv. timeline odvysílat. Na základě dat, která přichází z ČHMÚ, chystáme tedy onu grafiku, chystáme podobu předpovědi pro vysílání apod. Jsme všichni profesí meteorologové, jinak by to nešlo. Pro počasí před Událostmi je příprava ještě obsáhlejší. Spolupracujeme s krajskými redaktory, kteří pro nás točí v regionech,

s iReportéry, kteří dokážou zachytit na své mobily nejrůznější detaily. Chystáme i speciální sérii grafik ve spolupráci s naším grafickým oddělením, které jsou denně různé a zpracovávají speciální produkty ČHMÚ, které jinde nejsou k dispozici. Práce začíná už v 8 hodin ráno a končí po 20. hodině večer. Kromě toho vysíláme, jak už jsem zmínila, počasí pro sociální sítě, chystáme grafiky, které se vysílají přes den jen s hudebním podkresem apod. Je toho tolik...

77 Přišlo mi líto, když každé to setkání v rádiu po hodince vysílání skončilo. Neskutečné příběhy proletěly éterem a zmizely.

77 Rozesmála mě reakce jedné diváčky, která vám napsala: „Vaše ojedinělá přehánka mi opět vyplavila zahrádku!“ Jaké se k vám všeobecně dostávají zpětné vazby na vaši práci?

Pochvalné i kritické. Ale to je dobře – bez zpětné vazby bychom zůstali stát na místě. Podoba předpovědi počasí se za těch víc než 20 let, kdy pracuji v České televizi, zásadně změnila. Začínali jsme pár relacemi ráno a pak bylo až podvečerní a večerní počasí. Dnes se vysílá kontinuálně – nejen relace, ale například i rozhovory, komentáře, speciály o počasí. Tým naší redakce je schopen připravit speciální blok věnovaný počasí i do Událostí, když si to situace žádá. Ale to jsem odbočila. Jsme rádi za každou reakci – můžeme se díky ní na naši práci podívat očima jiných a to nás vede správnější cestou.

77 Vždy se usmívám, když slyším nebo čtu v médiích, jaké ekonomické škody příroda napáchala v zemědělství vlivem moc velkého sucha nebo naopak velkého množství vody, silného větru apod. To je přece už z principu hloupost vyčítat přírodním živlům něco, co je jejich přirozeností a s čím lidé od věků počítali a musí vždy brát v potaz.

Vyčítat nemá samozřejmě smysl. Jen je dobré se podle možností na danou situaci připravit a umět se s ní vypořádat. Tedy pokud to lze. Dokonalejší předpovědi nám mohou být hodně nápomocné – ale živeli je živeli. Jen třeba získáme víc času, abychom například zabránili obětem na životech. To je zásadní. V případě, že se děje něco výjimečného, jsme v práci nepřetržitě. Chystáme živé vstupy, připravujeme speciální vysílání. A těší nás, že nám moderní technika umožňuje to, o čem se nám ještě před deseti lety ani nezdálo. Objektivní informace a co nejspolehlivější předpověď – to je jediné, co můžeme dělat.

77 Co vás osobně přírodní živly naučily?

Vnímat pokoru. Nejen k živlům jako takovým, ale i k práci lidí, kteří se snaží vymyslet všechno potřebné, aby byly ve výsledku škody co nejmenší.

77 Žijete stabilně ve Špindlerově Mlýně. Není to do Prahy, centra všeho kolem vaší práce, daleko?

Je. Ale velkou část práce můžu dělat z domova. Jinak by to ani nešlo. A nešlo by to ani bez vstřícnosti mých kolegů, na službách se vždycky nějak domluvíme. Sloužím většinou několik dní za sebou a v tom období se do Špindlu nevracím – zůstávám v Praze. Často totiž začínám před osmou hodinou ráno a končím někdy i o půlnoci.

77 Špindlerův Mlýn – opět poloha vysoko nad mořskou výškou. Zvyšujete tuto nadmořskou výšku i túrami po horách?

Samozřejmě! Proto tu jsem! Miluju hory. Jen mi na ně v poslední době nezbyvá tolik času, kolik bych si přála. Tak to někdy zkrátka je. Obrovskou výhodou je to, že svou „tělocvičnu“ mám vlastně bezprostředně za dveřmi – stačí jen vyběhnout ven. Ze všech možných zimních sportovních radostí mám nejraději skialp. Toulat se po horách mimo lyžařská střediska, daleko od lidí – to je neskutečný relax. Mimo chodem, pro Českou televizi jsme dokončili s kolegou Jirkou Hölzelem už

čtvrtou řadu seriálu o skialpu – tentokrát se jmenuje na Skialpech přes hory. Prošli jsme všechna česká pohoří a dáváme tipy na dvoudenní túry. Od 10. listopadu běželo všech sedm dílů na ČT Sport. To je taky moje velká radost! A napřesrok se chystáme projít hory na Slovensku. Už teď se těším!

Řídíte se pokyny Horské služby nebo spoléháte na svoje znalosti?

Myslím, že se vzájemně doplňujeme. Už snad ani nedokážu spočítat, jak je to dlouho, co pro členy Horské služby přednáším meteorologii. Je jedním z předmětů, který musí zvládnout každý uchazeč o členství. Kapitola o počasí je jednou z mnoha v učebnici, podle které se připravují budoucí členové na teoretické zkoušky. A musí zvládat i praxi. Prioritní je umět na základě dostupných zdrojů vyhodnotit, které počasí je potenciálně rizikové – aby byli v bezpečí sami a uměli dobře poradit i těm, kdo se do hor chystají. Však taky informace o rizicích, které počasí do hor přináší, najdete hned na první stránce jejich webu. Počasí taky výrazně ovlivňuje stupeň lavinového nebezpečí – to je další téma, kde se vzájemně prolínáme. A mimochodem, moc mě baví. Ostatně právě laviny dokážou pohyb na skialpech ve volném terénu hodně zkomplikovat. Znat stupeň lavinového nebezpečí musíme ještě před tím, než se do volného terénu v lavinových katastrech vůbec vydáme.

Věříte předpovědím vašich kolegů nebo, pokud potřebujete, podíváte se pro jistotou na počasí sama?

Svým kolegům v České televizi samozřejmě věřím! Problém je většinou ale v tom, že každého z nás, mě nevyjímaje, zajímá nějaké konkrétní místo v nějakém konkrétním čase. A odpověď na tuhle otázku obvykle z médií obecně nezískáme. Není jednoduše možné, abychom v čase, který je počasí vyhrazen, takové informace vůbec stihli říct. Proto se dívám na předpovědi většinou sama. Ale kolegy sleduju už jen proto, abych věděla, jak navázat, které téma třeba druhý den ještě víc probrat apod.

Ve virtuálním studiu České televize; foto: Juliana Křížová

V letadle je člověk neblízko a současně daleko...

Ⓜ Jeden z mých „rájů“ – přírodní park Paneveggio

Ⓜ Výstup Studelgratem na Grossglockner – neskutečná nádhera

77 Když jste si tak poletovala v nebi, ne-
napadaly vás myšlenky o Bohu, nebi,
andělech?

V tomhle případě myslím platí, že co je blízko, může být vzdálené a naopak, co je vzdálené, může být blízko. K tomu, abych mohla v tom nejširším slova smyslu „rozjímat“, potřebuju klid a možnost se soustředit jen na své myšlenky. A to v letadle, pilotujete-li ho, nejde. Tedy, když je člověku nebe na dosah, zůstává vzdálen. Jakmile jsem si schopna najít chvíli v klidu, a přiznávám, že v poslední době jsou takové okamžiky opravdu vzácné, můžu být sice „daleko“, ale vnímat se daří. Věřím, že mám svého anděla strážného, často se mu omlouvám, že mu dávám dost zabrat. Hodně se naběhá... Když si stihnu uvědomit, že jsem mu zas pěkně naložila, nezapomínám poděkovat. Je za co!

77 Bydlíte v horách a ráda se po nich
touláte. Máte tedy možnost vidět úžas-
né scenérie v každém ročním období.
Dokážete se dojmout nad tím Božím
stvořením?

Čím jsem starší, tím víc věcí mě dojíká – obecně. Vnímám pokoru. Ono prostě „co zasejeme, to taky sklídíme“. Příroda je neskutečně citlivý organismus.... Dokud si to neuvědomíme ve všech možných důsledcích, nemůžeme zůstat v klidu. Nedávno jsem v Záletech mluvila s dokumentaristou Michaellem Havasem, Novozélandanem českého původu. Vyprávěl mi o tom, jak Novozélandská vláda prohlásila jejich 200 km dlouhou řeku Whanganui za lidskou entitu. A to znamená, že kdo řece ublíží, je to jako kdyby ublížil člověku. I bez vyhlášení bychom měli takhle okolní svět vnímat....

77 Proč lidi vůbec přitahuje pohled do
nebe?

Nebe má tolik podob... Tolik odstínů... Umí pohladit i vzbudit respekt! Dává prostor k fantazii i úvahám. Někdy přímo vybízí k zamyšlení. Viděl jste někdy něco hezčího? Já ne!

A nemusí být kulatý...

Tak prosté a přitom někdy téměř nedosažitelné. Tak zásadní, a přitom opomíjené – jíst pravidelně a společně u **rodinného stolu**.

Dříve jednoduchá a přirozená věc, jako společné jídlo u jednoho stolu, dnes v řadě rodin ztrácí význam. Je nahrazeno jakousi zjednodušenou verzí hotelů s bufetovými stoly. Kdo přijde, nabere si na talíř svou porci podle libosti a může si vybrat i místo, kde jídlo sní. Většinou sám, u stolu s mobilem v ruce, nebo u televize. „*Při práci se svými klienty snad nenajdu příklad, kdy by rodina jedla pravidelně večer společně. Pokud na důležitost společného jídla upozorňuji a vyjmenovávám jeho zásadní přínosy pro pozitivní rodinnou atmosféru, většinou argumentují, že každý má hlad v jinou dobu, nebo že prostě někdo není ještě doma a podobně. Ale to je jen výmluva, která svědčí o neochotě, nebo i lenosti přizpůsobit se druhému,*“ doplňuje Iveta Švecová, sociální pracovnice a terapeutka, která se věnuje sociálně aktivizačním službám pro rodiny.

Přitom jsou to většinou večere, které skýtají rodině jedinečnou šanci sejít se a geniálně spojit příjemné s užitečným – rodina v mezích možností v pravidelném čase zasedne k večeři. Nehraje televize ani rozhlas, nikdo nemá v ruce mobilní telefon. Otevírá se prostor pro společné sdílení denních zážitků, pro předávání si dojmu sounáležitosti, jistoty, i pocitu, že je pro mě ten druhý důležitý a chci mu naslouchat. „*Na vlastní oči jsem viděla rodiče, kteří již před dvou, tříleté dítě postaví na stůl talíř s jídlem a zároveň tablet s animovaným filmem, a to s argumentem, že jinak se nenají. To je ukázková ‚deformace‘ přirozené fyziologické potřeby nasytit se,*“ dodává Iveta Švecová.

Při společném jídle nejen sdílíme zážitky; děti se také učí i neskákat si do řeči, nechat druhého domluvit, nebo se rozdělit o poslední kousek báječné pečeně, tedy přirozeně učíme děti sociálním dovednostem, jakými jsou sdílení či kompromis. Zlepšuje se schopnost dětí vyjádřit

se, komunikovat. Rodiče ovšem často ani nevědí, o čem se s dětmi bavit, nebo se jim prostě nechce. Televize konverzaci spolehlivě udolá, není třeba se snažit.

Začít je dobré s ještě malými dětmi, které se rádi přizpůsobí rituálům dospělých, pokud je zvykáme od malička. Rádi pomáhají prostírat stůl, aranžovat prostírání, příbory i ubrousky. Později se přidávají i ke společné přípravě jídla. Pokud je rodiče do téhle práce nezapojují, třeba s argumentem, že jsou na to ještě malé, dělají velkou chybu. Přiložením ruky ke společnému dílu se rodina nejen utužuje, ale také přirozeně potvrzuje pro každého člena jeho role a připravuje děti na budoucí život.

Pokud bychom se na společné jídlo chtěli podívat v „tvrdých“ číslech, pak například výsledky aktuálního reprezentativního výzkumu zadaného britskou vládou ukazují, že 32 procent britských dětí večeří na gauči a 34 procent přímo před televizí, 8 procent pak ve svém pokoji, nejčastěji u počítače, tabletu. Zdánlivě malé 1 procento dětí jí večeři cestou domů (z kroužku například), kdy jim rodiče koupí něco v rychlém občerstvení a ony si to snědí cestou v autě, nebo dokonce ve stoje, či za chůze. Není důvod nepředpokládat, že by tomu bylo u nás výrazně jinak.

A dalším nezanedbatelným faktem je i to, že děti vyrůstající v rodinách, kde se

pravidelně společně stoluje, mají normální váhu bez sklonnů k obezitě, pandemi dnešního globalizovaného světa. Nebo i výsledky dlouhodobé studie americké Kolumbijské univerzity, respektive jejího Národního centra pro závislosti a zneužívání návykových látek, jež uvádějí, že teenageři, kteří vyrůstají v rodinách, kde se jí společně méně než třikrát týdně, dvaapůlkrát častěji kouří cigarety, třikrát častěji marihuanu a dvaapůlkrát častěji se opíjejí se alkoholem, než ti, kteří vyrůstají v rodinách, kde se pravidelně více než pětikrát týdně večeří společně. Ovšem pro ilustraci můžeme zůstat přímo v našem rybníce. Magistrát města České Budějovice zadal na všech zřizovaných základních školách ve městě výzkum týkající se sociálně patologických jevů, který mimo jiné prokázal, že u školáků existuje vztah mezi spokojeností s vlastním životem a pravidelnými rodinnými večeřemi alespoň pětikrát týdně.

Nejsou to pouze večere, i když právě ty hrají zásadní roli během pracovního týdne. Soboty a neděle poskytují prostor neuspěchaným snídaním a obědům, plným milé konverzace a sounáležitosti. Tak tedy dobrou společnou chuť.

PhDr. Martina Hrušková, Ph.D.)

Převzato s laskavým svolením Setkání, měsíčníku Biskupství českobudějovického

Člověk nemusí vidět životní zkoušky tragicky

Ne zrovna schůdná byla cesta, na kterou se vydal dokumentarista **Lubomír Vejražka**, když se začal věnovat poměrně opomíjenému tématu osudů politických vězňů a jejich rodin v druhé polovině minulého století. Se zdoláváním obtížných terénů měl ale zkušenost z mládí. Ještě v době tuhé totality podnikl šest cest do Himálaje, na Kavkaz a Pamír, pak přibýlo dalších osm větších expedic do And a opět do Himálaje.

Rozsáhlá publikace „Nezhojené rány národa“ vyšla v roce 2012. Vznikla díky pamětníkům ochotným otevřít svá srdce a zavzpomínat na bolestná údobí života. I na propady a selhání, o kterých se obvykle nehovoří. Na knihu letos Lubomír Vejražka navázal titulem „Jizvy zůstávají“.

Zatímco první kniha mapuje především osudy žen, druhá je výpovědí o životě dětí politických vězňů. Co ho vedlo k rozhodnutí pokračovat v tématu, které není autorsky snadné, a upřímně řečeno ani nejčtenější? Lubomír Vejražka mě odkázal na předmluvu k první publikaci. Jejím autorem je Ivo Feierabend, emeritní profesor

State University Kalifornie v San Diegu. „Proč je kniha důležitá k přečtení, i když je často drásavě provokativní a pro někoho nepříjemná, tísnivá? A proč si ta kniha zaslouží nejvyššího doporučení? Protože je to výkřik k probuzení a k boji o pravdivou minulost, o které se kvůli pohodlí či ze studu či z viny raději moc nemluví a na kterou by hodně lidí nejraději zapomnělo.“

„Říká vám něco jméno Feierabend?“ zeptal se mě Lubomír Vejražka. Samozřejmě. Ladislav Karel Feierabend, rodák z Kostelce nad Orlicí. Meziválečný národohospodář, vrcholný představitel družstevnictví v éře jeho největšího tuzemského

rozkvětu během meziválečného období. Vrchní ředitel Kooperativy (obchodního ústředí hospodářských družstev) a předseda Československé obilní společnosti. Po Mnichově byl ministrem zemědělství. Téměř polovinu života strávil v exilu, kam odešel hned dvakrát – v letech 1940 a 1948. Takže Ivo Feierabend ...

„Ano, je jeho syn,“ přitakal Lubomír Vejražka. „Ale musím se vrátit do historie vlastní rodiny. Dědeček Jaroslav a jeho bratr byli v druhém odboji. Prastrýc Ctibor Träger dokonce v prvním. Bojoval ve francouzských legiích na západní frontě.“ Po válce se stal inspektorem

Z předmluvy kardinála Dominika Duky

Ponechávám statistikům a historikům, aby v číselných řadách ukázali na nelidskost systému a období v našich dějinách, které se nazývalo dobou budování socialismu a komunismu, skvělých zítřků a ráje na zemi, který dovedeme vyrobit. Myslím, že svědectví osob nesoucích si ve svých srdcích a paměti ona zranění, která jim byla uštědřena tvrdou pěstí avantgardy dělnické třídy, vypovídají o pravém opaku. Bylo to období útlaku, ožebračování, zstrašování, potlačování lidských práv, a dodávám: i práv dítěte. Byla to doba, která vypálila nejenom na našem čele, ale i do dětské duše jakési Kainovo znamení: pro tebe, můj milý, není místo v našem ráji. Myslím však, že i ti, kteří se dali svěst anebo byli přímými organizátory života v nehumánní společnosti, obdrželi svá zranění. Současnost nám ukazuje, že nejenom tvůrci tohoto systému, ale i jejich potomci nedokáží pohlédnout pravdě do očí. To znamená, že ani v době své vlády nevstoupili do ráje a ani dnes, v době svobody a beztržnosti jejich činů, nemají ráj v srdci. Zapomněli na jedno: ráj, to nejsou potoky sádla, které tečou našimi městy, jak slibovali, když jsme museli stát frontu i na margarín, ale ráj, to je prostor přátelství, vzájemné úcty, tolerance k chybám druhých, možnost dialogu; ne sevřená pěst, ale otevřená dlaň, která nabízí pomoc tomu, kdo ji potřebuje.

Turista ...

... a skialpinista

drah, takže měl volný pohyb po celém protektorátu. Zorganizoval skupinu železničářů, vysílačkou byli ve spojení s Londýnem, snažili se sledovat vojenské transporty. Vydávali časopis, který expedovali tajně po dráze, a jedna větev té skupiny organizovala útoky lidí za hranice protektorátu. Tzv. železniční cestou přes Brno a moravsko-slovenské hranice dostali ven i Ladislava Feierabenda. V téže době, psal se leden 1940, se podařilo opustit republiku i ministři Jaromíru Nečasovi. Gestapo zuřilo, skupinu rozkrylo, můj prastrýc byl tři čtvrtě roku na útěku. Když ho dopadli, dostal gilotinu. Děda Träger přežil. Byl národní socialista, starý Plzeňák. Jako skaut měl spoustu známých na Šumavě, i mezi neodsunutými Němci. Někteří z nich byli za první republiky pašeráci. Přes ně dostal na jaře a v létě 1948 několik lidí za hranice republiky.

„Snažím se tím obšírným rodokmenem vysvětlit, že právě z genetického a duchovního odkazu předků jsem přes propast desetiletí čerpal inspiraci. A posléze také sílu

dokončit knihu *Jizvy zůstávají navzdory složitým podmínkám*.“

„Za zády mně, v nadsázce řečeno, stáli i předkové z druhé plzeňské větve. Bratr mé prababičky byl Bohumil Stašek. Římskokatolický kněz, čelný představitel Československé strany lidové, probošt vyšehradské kapituly. Na jaře roku 1939 inicioval převoz ostatků Karla Hynka Máchy z Litoměřic a jeho pohřeb na Vyšehradě, který se stal národní manifestací proti nacismu. Památné je kázání Mons. Staška na pouti ke sv. Vavřínečku u Domažlic v srpnu téhož roku. Za účasti 120 tisíc poutníků v něm neohroženě burcoval český národ proti německé okupaci. Němci ho zatkli a celou válku věznili. Zemřel v srpnu 1948. Moje babička, on byl její strýc, mu do konce svého života chodila na Vyšehrad na hrob. A všechny tyhle kořeny, ze kterých jsem vyrostl, se s přibývajícím věkem stále více obnažují.“

Kniha *Jizvy zůstávají* s podtitulem *Dědictví zla* stále živě zpracovává téma dětí politických vězňů. Vyšla, jak už řečeno,

letos. S předmluvou kardinála Dominika Duky.

„Pan arcibiskup mně vždycky připadal od pohledu přísný. A taky jsem předpokládal, že je hodně zaneprázdněný. Ale povedlo se domluvit schůzku, šel jsem za ním s tou první publikací *Nezhojené rány národa*, tou o manželkách vězňů. Hned při prvním setkání mě překvapilo, že navenek působí jako autorita, ale v osobním kontaktu je milý, vstřícný, empatický. Setkání to bylo tak příjemné, že mě napadlo udělat s ním několik rozhovorů ne jako s hlavou české katolické církve, ale synem politického vězně. Souhlasil, naplánovali jsme další setkání.“

„Upřímně řečeno, možná byl ze začátku trochu ostražitý, ale postupně mně začal víc důvěřovat. Každé další setkání bylo ještě příjemnější a taky otevřenější. Několikrát řekl, že velmi rád vzpomíná na maminku a na tatínka, na dobu svého dětství. Myslím, že mně hodně důvěřoval. Já jsem ho samozřejmě k ničemu netlačil, „neutahoval šrouby“, vždy jsem měl jen

hodinu, nebylo možné mluvit úplně o všem do hloubky. Ale najednou byl znovu kluk a vzpomínal rád. Tím vyprávěním vzdával ohromný hold tátovi a taky mamince. To diktafon zachytí jenom zčásti, to se musí prožít.“

Jeho otec František Duka působil jako voják z povolání. V roce 1944, brzy po narození syna, odešel s vládním vojskem do Itálie. Dezertoval a přes Švýcarsko se dostal za dramatických okolností do Velké Británie, kde narukoval do Československé zahraniční armády. Působil jako zbrojír u 311. československé bombardovací perutě Royal Air Force. V srpnu 1945 se vrátil do vlasti. Poté odešel od letectva a přešel na pyrotechniku. Na jeho nepřítomnost si rodina zvykla, jezdil domů jednou měsíčně. Přesto pro ně jeho uvěznění představovalo šok. Otec-hrdina, který pomáhal osvobozovat Československo, byl po roce 1948 s dalšími důstojníky ze západní fronty zatčen. Nejprve prošel nechvalně proslulým „Domečkem“ v Praze na Hradčanech, poté skončil na Mírově. *„Když se otec ocitl ve vězení, tak matka celou jeho výzbroj a výstroj z RAF naházela u Novákových garáží v Hradci Králové do Labe,“* vzpomíná po 70 letech Dominik Duka.

„Když jsem se s panem kardinálem setkal naposledy, byla knížka Jizvy zůstávají už literárně uzavřená. Ale je tam jeho předmluva, a to jsem moc rád. To bylo tak. Jednou jsem se osmělil a na naše setkání přinesl v batohu rukopis s prosbou, jestli by, kdyby se mu text líbil, nenapsal předmluvu. On se na mne podíval a řekl něco ve smyslu ‚to asi musím, to je moje povinnost.‘ Ještě chtěl anotaci, poslal jsem ji e-mailem, děj se vůle Boží. Byl leden, knížka měla jít do tisku v květnu, třeba to stihneme. Do 14 dnů předmluva dorazila. Velké překvapení, velká radost. Mimochoodem, Pavel Žáček, zakladatel Ústavu pro studium totalitních režimů, ji naopak doručil v hodině dvanácté. To je protipól, jedna předmluva duchovní, druhá světská. Knižka vznikala v nelehkých ekonomických poměrech, ale měl jsem vážné důvody ji dodělat. Na další pracuji, mám už její koncepci. Jestli tam bude příběh rodiny pana kardinála nebo ne, to ještě nevím.“

Já ale vím, že v poslední době míří vaše kroky často do Hradce Králové, rodiště kardinála Dominika Duky. Snad můžete prozradit, že „zpovídáte“ jeho mladší sestru Evu.

„Pokud by v té další knize byli, tak pohromadě. Zda budou mít svoji část jako rodina, taky zatím nevím. Ale nebude o kardinálovi jako takovém, o tom vůbec neuvažuji. Pro mě jsou všichni ti lidé, které oslovuji, na stejné úrovni. Jsou to děti politických vězňů.“ Maminka Anežka s nimi zůstala, navíc je vystěhovali z centra Hradce Králové na venkov (dnes hradecké předměstí). Stejně jako ostatní ženy zatčených zahraničních vojáků nesla situaci statečně a sama pečovala o rodinu. Obdiv tedy patří nejen velkým hrdinům-bojovníkům, ale i jejich ženám, které je trpělivě podporovaly a snášely všechna úskalí, i když jejich příběh často zůstává v pozadí. Na rozdíl od jiných měli Dukovi štěstí. Otec se vrátil a ještě si užil své děti. A ony jeho. Pokud jde o váhu příběhu, možná bych měl upřednostnit jiné lidi. Ale oni, Dukovi, jsou jinde. Po tom všem, čím prošli, nežili jako některé děti politických vězňů trpětelsky, jako oběti. Netrápili se, žili prostě dál, v rámci možností spokojeně. V tom se liší od mnoha jiných. Ne trpětelé, ale pozorovatelé vlastního života, lidé nad věcí. Jejich příběh není drastický, jako některé další, v tom jsou unikát. Až takhle pozitivně vyhraněné lidi nepotkávám často. Pan arcibiskup si z domova odnesl životní filozofii: *„Jsou hodnoty, je určitá láska k druhým, k vlasti, k této zemi, je určitá úcta. Ale nikdy jsem doma neslyšel slovo oběť. Nikdy jsem neslyšel, že jsme trpěli. A to mne, myslím, provází celý život. Že člověk nemusí vidět ani životní zkoušky a překážky tragicky.“*

„Na páté schůzce, když už jsem věděl, že je to úžasný materiál, osmělil jsem se požádat pana arcibiskupa o kontakt na sestru. Trvalo nějaký čas, než jsem ho dostal. Úžasně na tom je, že ona o tom nikdy s žádným novinářem nemluvila. Zamýšlí se nad tím vším, co prožila, a říká to takovým ryzím způsobem. To je pro mě nesmírně cenné. Jsou to vzácná setkání.“

Eva Zálešáková)

Lubomír Vejražka

*10. 3. 1961 v Mostě, vystudoval ČVUT, po osmi letech v oboru (stavař) začal působit v neziskovém sektoru (děti s postižením). Má za sebou dlouhou éru cestování. Napsal sedm knih.

Bibliografie

- **Huascarán, cesta končí, cesta začíná** – věnováno horolezecké expedici Peru 1970, jejíž členové zahynuli pod lavinou.
- **Huascarán, život v údolí krásy a hrozby** – kniha líčí život pod Huascaránem na sklonku tisíciletí. Spíše než dokumentem je dokumentární beletrií.
- **Výprava na Ararat, Říkali mu Ajšek** – dva texty v jedné vazbě. První napsal publicista a překladatel Arnošt Černík, šéf expedice Huascarán 1970. Katastrofa v Peru zmařila uveřejnění jeho práce, věnované expedici do Turecka. Lubomír Vejražka poutavé líčení Orientu doplnil autorovým portrétem a vzpomínkami přátel na jeho lásku k horám a horolezectví.
- **Hledání, 100 let ústavní péče v Liberci** – publikace mapuje německou i českou historii Jedličkova ústavu v Liberci, který se staral o léčbu a vzdělávání postižených dětí.
- **Nezhojené rány národa** – obšírná práce se věnuje opomíjenému tématu rodin politických vězňů, vězňům samotným a zahrnuje i „nadčasové“ kapitoly.
- **Bláznivé pohádky o tanvaldských mašinkách** – vznikly především pro děti, ale své v nich najdou i rodiče, kteří čtou svým ratolestem. Ukazují životní situace, se kterými se budou děti v životě potkávat.
- **Jizvy zůstávají s podtitulkem Dědictví zla stále živé** – publikace zpracovává téma dětí politických vězňů. Navazuje na knihu Nezhojené rány národa. Časová linka zasahuje až do dnešní doby.

Léčivá moc hudby

Poznatek, že hudba může mít léčivou sílu, je velmi starý. Řecká pověst vypráví, že věhlasný zpěvák a hudebník Orfeus dovedl svým uměním očarovat dravou zvěř, stromy i kameny. Směl i svou ženu vyvolat z podsvětí.

Lékaři a kouzelníci primitivních národů znají působení a moc rytmu a zpěvu a zahrnují je systematicky do svých léčebných procesů. Známe také biblickou zprávu o Davidovi, který svou hrou na harfu zaháněl Saulovy zlé myšlenky. Písmo zaznamenává: „*Kdykoliv David hrál, Saulovi to přinášelo úlevu a bylo mu dobře.*“ (1 Sam 16,23)

Moderní léčebné postupy se snaží znovu objevit hudební terapii, zvláště u nervové a duševně nemocných. Profesor Glaser z Vídně prohlásil, že hudební skladby v molových tóninách působí dobře na deprese, zatímco durové skladby a rychlé tempo na popudlivé povahy. Přechody z klidné hudby do vzrušující a opačně mění tep a dýchání. Durová hudba zvyšuje krevní tlak.

Léčebné metody

Před šokovým léčením se nemocní uklidňují hudbou. Na klinikách se snaží hudbou zmírnit napětí z očekávání nadcházející operace. Děti nejlépe reagují, když je rozdovádíme, na dospělé působí nejlépe lidové melodie a písně. V Anglii se jeden pacient probral z narkózy za zvuků

písně *Te Deum laudamus* a nechtěl věřit, že to nebyla nebeská hudba, přestože mu ukazovali reproduktor, z něhož hudba vycházela. Byl přesvědčený, že slyšel nebeský chór. Dr. Scharfbilling upozorňuje, že již starí mistři věděli, jak blahodárně hudba působí, nejvíce na duševně postižené. Někteří lékaři používali harmonického světa tónů k léčbě osudem zhroutených pacientů. Strach v nás potlačuje přirozené síly, kterými se dokážeme vzeptit proti nemocem. Zvyšuje utrpení, které se může stát velmi nebezpečné. Je proto dobré pustit si osvěžující a uklidňující hudbu a připomenout si plán spasení, abychom znovu v sobě probudili vůli k životu. Dr. Scharfbilling vyzývá: „*Vytvořme z nádherných tónů Mozarta, Haydna, Beethovena a jiných velkých mistrů recepty k získání duševní rovnováhy.*“

Hudební recepty

Lékař, doktor Euchinger tvrdil, že rytmus, hudba, melodie odedávna působily na člověka přetvořujícím způsobem, ovlivňovaly a povzbuzovaly ho. Sdílují výsledky více než desetiletých výzkumů: Beethovenovy symfonie 3., 5., 7. a 9. působí velmi silně na vůli a charakter.

J. S. Bach se modlí tak vroucně, že ovlivňuje tep i dech. Vyjadřuje svou vděčnost a křesťanskou radost, a tak nám jeho hudba bezděčně spíná ruce k modlitbě. Čajkovského šestá – patetická symfonie – burcuje duši. Zvláště poslední věta je hluboce dojemná. Na podrážděné mimořádně působí klavírní Beethovenovy klavírní sonáty. Zvláště první věta ze 14. sonáty a druhá věta z 8. klavírní sonáty. Také Schubertovy písně a sonáty uklidňují. Jedinečně uklidňuje a povznáší poslech nebo zpěv duchovních písní.

Potřebujeme hudbu, která by člověka oprostila od všednosti života a povznéla nad všednost dne, osvětila jeho ducha. Sami jsme možná zakusili, že dobrá hudba a zpěv nás přivádějí k tělesnému a duševnímu zdraví. Apoštol Pavel nás proto vybízí: „Ale plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce a vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otcí našemu ve jménu našeho Pána Ježíše Krista. (Ef 5,19)

Neodevzdaný domácí úkol učitelského spomocníka

K nedožitým 90. narozeninám Jiřího Doležala

Začátkem ledna uplynulo 90 let od narození českého historika, středoškolského profesora Jiřího Doležala. Seznámili jsme se krátce po událostech listopadu 1989, když obnovoval v Hradci Králové Masarykovu společnost. Charakterizovaly ho rozsáhlé znalosti především moderních dějin, intelekt, střízlivost, věcnost i velká dávka skepse.

O sobě mluvil nerad. Ve své skromnosti to považoval za cosi nepatřičného. Ačkoli vchoval několik generací studentů, sebe nazýval obrozeneckým termínem učitelský spomocník. Když jsem ho po letech spolupráce umluvila k rozhovoru, bylo jasné, že na to budu muset jít od lesa. Respektive, od Věkošů. Na místo svého dětství a mládí pan profesor slyšel. Však se do rodného domu také „na stará kolena“ rád vrátil.

„Věkoše byly v roce 1929, když jsem se narodil, administrativně součástí Hradce Králové. Ale díky pásmu polí a luk, které bylo třeba překonat cestou do „města“, je starousedlíci vnímali jako prachobyčejnou vesnici. Výjimečnou snad jen tím, že tam bydlel a měl polnosti Ing. Jan Černý, poslanec Národního shromáždění za agrární stranu, známá a respektovaná osobnost, starosta obce. Byl předsedou správní rady Východočeských elektráren. Kdekdo z Věkošů tam měl někoho z rodiny zaměstnaného. Protože, kdo zůstal bez práce, šel za panem poslancem. Nebo za jeho paní, když nebyl doma. Skoro v každé chalupě na něj dlouhé roky vděčně vzpomínali jako na chlebobárce.“

To ovšem nebyl případ profesora Doležala. Jeho otec pracoval v hradecké

Škodovce. Jezdil po montážích, aby zajistil rodinu a doma ve Věkoších se vyskytoval sporadicky. Jiřího a jeho sestru Hanu vychovávala maminka a její rodiče.

„Tátu pamatuju, jak jezdil na kole do Kuklen do fabriky, ale častěji byl po vlnách českých i slovenských. Maminka byla v domácnosti, starala se o nás, jak nejlépe uměla. Dědeček, jmenoval se Antonín Havlín, byl přítelem sociálně demokratického předáka Antonína Hampla. Rodáka z Jaroměře umučili nacisti. Dědeček Havlín, bouřlivák a bojovník za všeobecné hlasovací právo, si za účast v demonstracích vykoledoval zákaz Prahy. Společně s bratrem Bartolomějem, který odešel do Ameriky a už se nevrátil. A dědeček skončil v Hradci Králové. Mé matce s oblibou říkával: „Ten kluk skončí na Pankráci“. Kdyby byl býval věděl, že k naplnění jeho prorockých slov mnoho nechybělo. Umřel v roce 1949.“

Na dětství v Truhlářské ulici jsem celý život vzpomínal s vděčností. Maminka s babičkou a dědou nám vytvořili opravdový domov. Za nic na světě bych se ho nevzdal. I když svého času jsem se o Hradci Králové vyjadřoval velmi pohrdlivě. Když jsem byl na gymnáziu, odpovídal jsem na otázku, kde chci jednou žít, s pubertálním rozhledem světáka, že samozřejmě v Praze. Dnes se za to stydím a červenám! A když mi to někdo připomene slovy, že jsem nakonec stejně skončil v Hradci, odpovídám, že rád. Moc rád!

V deseti letech jsem šel na klasické gymnázium, dnes je to Gymnázium J. K. Tyla. Dobrá škola to byla, i když náročná. Nepatřil jsem mezi nejlepší žáky, ale i tak

jsem tam chodil rád. Na některé spolužáky a profesory vzpomínám dodnes. Když jsem šel do primy, začínala válka. O školní průšvihy ani v tak těžké době nebyla nouze. Profesor Sokolík, měli jsme ho na latinu, nás mockrát poslal ze třídy, abychom se šli doobléknout. Nesnášel studenty jenom ve svetrku nebo v košili. Říkal: „Nejste, pánové, na plovárně!“ Museli jsme pro sako, doobléct se. Od kvinty jsme měli i řečtinu, tu učil profesor Lukáš, taky osobitá figura.“

Stejně jako na pedagogy vzpomínal Jiří Doležal také na spolužáky. Především na Josefa Kvasničku. Českého poradce dvou amerických prezidentů. Americký občan českého původu se prosadil díky vrozenému intelektu a houževnaté práci. Za vlády republikánských prezidentů Nixona a Forda působil jako hlavní poradce Bílého domu. Sjednával mezinárodní obchodní smlouvy a půjčky. Na jeho rozhodnutí závisela hodnota a kurs amerického dolaru.

„Josef Kvasnička, řečený Joe, byl jediným synem zámožného sedláka z Bukoviny. Ta je dnes součástí Černilova. Byl svéráznou postavou už od primy. Chodil třeba do školy v mysliveckém klobouku se štět-kou. V tercii, možná to bylo už v sekundě, jsem s ním chodil do vinárny na dvě deci. Nebo jsme chodili do restaurace Na bidýlku na plzeňské pivo. Ne ovšem do lokálu, kde naši profesori hrávali taroky, ale do výčepu. Dokonce na kvartánském tablu mě spolužák nakreslil s půllitrem v ruce. A Joe Kvasnička tam byl samozřejmě taky. To bylo ještě před jeho vyloučením z gymnázia. On si se studiem hlavu nelámал, ale byl velmi inteligentní, jak ve svém dalším

životě dokázal. Přešel pak na reálku, tam ho taky vyloučili, a nedostudoval ani chrudimskou zemědělskou školu. Z republiky odcházel opravdu „kvasničkovsky“. Nešel přes les, přes hory a potoky. Nechal se do exilu dovézt taxíkem, který si objednal z Liberce. Až do západního Berlína. Psal se rok 1949, že ještě nestála. Dlouho byl v uprchlických táborech, pak se dostal do Kanady, kde dodělal střední školu a vystudoval na vysoké ekonomii a finančnictví. Byl viceprezidentem FEDu, což je centrální státní banka. Poradcem prezidenta Nixona se stal za naftové krize v 70. letech minulého století, pokračoval u Forda. Do konce svého života přednášel finančnictví na univerzitě v Chicagu. Od 15. září 1989 měl Joe Kvasnička nastoupit jako hostující profesor na pražskou VŠE. 22. září ovšem nečekaně zemřel. Urna s jeho popelem je uložena v rodinné hrobce v Černilově.“

To bylo sice obšírné, ale mimořádně zajímavé odbočení. Pro Jiřího Doležala vítané, protože nemusel mluvit o sobě. Bylo ale na čase vrátit se k jeho životním peripetiím.

„Nikdy jsem neměl v úmyslu studovat učitelství. Maturoval jsem po „vítězném únoru“. Už od sexty mě zajímalo mezinárodní právo, přihlásil jsem se na Právnickou fakultu. Nepřijali mě, čehož jsem později nelitoval. Politizace se brzy začala projevovat i tam. Odjel jsem s otcem montérem do Dolní Suché, to je dnes součást Havířova, a přihlásil se dobrovolně do dolu. V listopadu jsem se doslechl, že pražská Pedagogická fakulta v ulici M. D. Rettigové ještě přijímá zájemce o studium. Přihlásil jsem se na obor čeština + dějepis. Byl jsem tam dva roky, bydlel v privátu s Miroslavem Ivanovem, byli jsme kamarádi. Pak se mi podařilo přestoupit na Filozofickou fakultu. Znamenalo to ovšem zdolat během zimního a letního semestru 16 diferenčních zkoušek. Rok jsem nevěděl, co je biograf nebo fotbal. Po druhé státnici jsem dostal umístěnku do Teplic nad Metují, tam jsem byl září–říjen, pak jsem šel na vojnu. Psal se rok 1952.

Život si se mnou zahrál, ale já jsem na konec té kantořiny přišel na chuť. Pro tu možnost dostávat do hlaviček studentů po

kapkách myšlenky, které se tenkrát nenosily. Důsledky na sebe nenechaly dlouho čekat. Prošel jsem osmi školami. V Benešově mně soudruh ředitel oznámil, že mě dostal na převychování. V Novém Strašecí si na mě stěžovala sousedka, že jsem si písal při Internacionále na oslavách VŘSR. Necelý rok jsem byl na pražské Julisce, tenkrát to byl Stadion mládeže, jako metodik. Seznámil jsem se tam s ředitelem Střední průmyslové školy spojovací techniky v Panské ulici. Když jsem mu řekl, jakou mám aprobaci, hned mě vzal.“

Asi nebylo snadné učit v té době dějepis. Ten vždycky jako první podlehe ideologickému mámení a historická fakta se ohýbají jako mladý proutek.

„Osudem se mi stala smíchovská stavební průmyslovka. Tam jsem byl 21 let. Všude jinde maximálně tři roky. Na gymnáziu v Novém Strašecí jsem učil jenom češtinu a literaturu. Na průmyslovkách pak i dějepis, ale byl tam jenom první dva roky, a já se nikdy nedostal od stvoření světa až po dělnické hnutí. Většinou jsem výuku uzavíral před vypuknutím 1. světové války. Hodiny s blížícím se koncem školního roku odpadávaly, já jsem nespěchal. A dějepis na průmyslovkách stejně nikdo nebral moc vážně.“

Díky Jiřímu Doležalovi jsem osobně poznala Janu Kánskou, dceru Milady Horákové. Janu Seifertovou, dceru nositele Nobelovy ceny za literaturu. Historičku a autorku literatury faktu Zoru Dvořákovou. Antonína Suma, osobního tajemníka Jana Masaryka. Z vyprávění botanika Vladimíra Krajiny, jednoho z hlavních představitelů domácího nekomunistického odboje za druhé světové války. Právníka Jaroslava Drábka, vrchního veřejného žalobce Mimořádného lidového soudu pro potrestání německých válečných zločinců a kolaborantů. Hlavně ale Prokopa Drtiny, jednoho z demokratických ministrů, kteří v únoru 1948 podali demisi. Jako významný obhájce demokratického zřízení byl po komunistickém puči perzekvován a vězněn.

„Děkuju osudu, že jsem se s ním sblížil. Kde by mě to napadlo, když jsem jako

Jiří Doležal

(8. 1. 1929 – 12. 7. 2010)

Člen celostátního výboru Masarykovy společnosti, předseda pobočky téže společnosti v Hradci Králové. Místopředseda celostátního Klubu Milady Horákové, představitel pobočky téhož klubu v Hradci Králové. Redaktor časopisu Masarykův lid. Editor pamětí Prokopa Drtiny a Vladimíra Krajiny, spoluautor publikací dr. Zory Dvořákové o Miladě Horákové. Organizátor přednáškových cyklů, jejichž tradici v Hradci Králové založil. Laureát ceny města Primus inter pares 2003.

primán při poslechu českého vysílání londýnského rozhlasu s rodiči uvažoval, kdo asi je ten komentátor Pavel Svatý, že mu jednou budu tak blízko. Považoval jsem ho časem za otcovského přítele. Vlastního tatínka jsem, když jsem se s ním seznámil, už neměl. Prokop Drtina byl v kriminále s kolegou, který se mnou učil na průmyslovce v Praze, doktorem Václavem Šmejkallem. Když už jsme se dobře znali, pozval mě jednou do Repre, tedy do Obecního domu, na kafe. Když jsme vešli do kavárny, zeptal se mě: „Támhle ten pán vzadu v přitími u stolu, poznáváš ho?“ Kouknul jsem, a hned jsem byl doma, byl to Prokop Drtina. Později jsem se s ním stýkal velice, dá se říci, velice důvěrně, až do jeho smrti v roce 1980. Chodil jsem k němu do bytu, mě měl rád, já jeho taky. Jenom se nám nepodařilo uskutečnit plán, že by se přijel podívat k nám domů do Věkošů. Mělo k tomu dojít v létě 1980, ale on už asi tušil,

(Knižní tipy

Karmelitánské nakladatelství

www.ikarmel.cz
Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké nám. 36, 500 01 Hradec Král.
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.kna.cz/prodejny

Oldřich Selucký

Cesta tři králů

Cizokrajná roucha, turbany, velbloudi... Do pokojné krajiny u Betléma přicházejí tři králové. 112 stran, vázaná, 329 Kč

Louis de Wohl

Král David

Strhující román o klíčové postavě biblických dějin. 328 stran, brožovaná, 399 Kč

Damaris Zehnerová

Šťavnatá chuť všednosti

Umíte si vychutnat posvátné chvíle všednodenního života? 123 stran, brožovaná, 199 Kč

(Jiří Doležal (druhý zprava) při přebírání ceny města Hradce Králové Primus inter pares

že jeho dny se krátí. „Až se vrátíš z chmelové brigády, zavolej. Vezmeš trabanta a pojedeme,“ řekl mi při našem posledním setkání. Těšil se, jeho otec František Drtina před první světovou válkou poslancoval za Hradec Králové v Říšské radě. Prokopa jsem viděl poprvé právě v Hradci. Bylo to v roce 1946 na Střelnici, vystoupil tam na národně socialistické schůzi. Tak mě tenkrát ohromil, že jsem tam jako sextán vstoupil do strany, za kterou on byl potom ministrem. Ale v září 1980, když jsem přijel z chmelu a volal k Drtinovým, jsem se dozvěděl, že je v sanatoriu. V říjnu zemřel.

Narodil se v roce 1900, vystudoval práva. Od roku 1930 byl v kanceláři prezidenta republiky. Když byl zvolen Edvard Beneš, stal se jeho osobním tajemníkem, dokonce bych řekl osobním důvěrníkem. Beneš poznal, že je jeho oddaným stoupencem až za hrob. Na podzim 1946, když jsem ho viděl na té Střelnici, byl ještě úředník. V říjnu ale už šel do vlády, kterou při rekonstrukci opustil ministr spravedlnosti Jaroslav Stránský, aby se mohl stát náměstkem předsedy vlády.“

Noční můrou profesora Jiřího Doležala byly paměti Prokopa Drtiny „Československo můj osud“. Jejich redigování bylo velmi obtížné a časově náročné.

Mnohokrát jsme o tom mluvili a já viděla, jak se tím trápí.

„Když byl Drtina po únoru 1948 odsouzen na 15 let vězení, sami soudruzi ho vyzvali, aby začal psát paměti. Někteří jeho spoluvězni to brali téměř jako zradu. On ale počítal, že začne „od Adama“ a nebude spěchat. Z kriminálu byl propuštěn při květnové amnestii 1960, v psaní pokračoval dál. Vzniklo 1775 strojopisných stran textu. Ve druhé polovině 70. let se třídilné paměti podařilo propašovat do Paříže k Pavlu Tigridovi. Žádný vydavatel o ně ale neměl zájem, protože byly příliš obsáhlé a finanční návratnost nejistá. Rukopis doputoval k Drtinovu dávnému příteli Jaroslavu Drábkoví, jemuž předal autorská práva a pověřil ho redakcí. Drábek text pamětí zkrátil, takže nakonec vyšly v roce 1982 ve Škvoreckého vydavatelství Sixty-Eight Publishers. Po listopadu 1989 chtěl celý rozsáhlý text vydat Melantrich. K tomu ale nedošlo, v roce 1991 vyšel jenom reprint Škvoreckého vydání. Opatřil jsem ho poznámkami a vysvětlujícím textem. Já měl ale připravit k publikování originální znění pamětí. Přátelé Prokopa Drtiny mně to dali za domácí úkol. A já, starý kantor, ho nenapsal.“

Eva Zálešáková

Křesťan, který se neumí zasmát sám sobě, je vlastně pyšný

S určitou nadsázkou lze říci, že humor léčí duši i tělo. I katolíkům prospěje, když se alespoň občas ze srdce zasmějí některým svým polovičatostem a zvláštnostkám, zažitým zvyklostem či postojům. A možná i třikrát podivuhodným postavičkám, které lze občas identifikovat ve farnostech, v klášterech, na biskupských úřadech i v samém srdci Vatikánu.

Nemám rád zimu. Nemám rád chladné počasí, ani chladné city. Jsou mi podezřelí lidé, kteří se berou moc vážně. Bojím se těch, kteří sami sebe považují za slušné lidi. Neklade nám to s těmi, kdo jsou přesvědčeni, že všichni okolo jsou sice hloupí, ale naštěstí jsou na světě ještě oni. Vyhýbám se těm, kdo kritizují satiru, včetně té nevkusné, poněvadž ta se stejně zdiskredituje sama. Jsem hříšník recidivista. A jsem alergický na dlouhé kázání. Daleko víc než kurz morální teologie mne osloví jedna věta, jeden trefný vtíp, jeden kousavý žert. Protože takový vtíp zboří moji obranu a namíří reflektor a zvětšovací sklo přímo na mé chyby, které jsou vidět i bez toho.

Jsem přesvědčen, že i víra potřebuje svoji vtipnou stránku. Islámští cenzori dbají na to, aby ukázali věřícím děsivou tvář Boha. Pro katolíka je nemožné v takovém fundamentalismu najít Boha Otce nebo Krista.

V dnešní době někteří zastávají názor, že církve prochází obdobím „zmražení“. Protože cítí útoky ze všech stran... (a kdyby necítila?). Protože se zdá, že jí „reakcionářské“ proudy... (tak to asi neznáte naše živé a krásné farnosti...) Nevím, zda mají tato obvinění nějaký základ. Víím ale, že i v církvi se zvedají hlasy a že tam už někdy není ani čas se trochu nadechnout. A to je hřích a měli bychom

se z něj zpovídat. Protože křesťan, který se nedovede smát, ztrácí kus svého světla pro svět. Křesťan, jenž nepřipouští chyby v díle církve, ubírá mnoho ze zásluh Boží prozřetelnosti, která ji navzdory lidským podrazům nese v náruči. Křesťan, který se neumí zasmát sám sobě, je vlastně pyšný, i když si nasazuje masku slušného a rozhořčeného člověka. Musíme se pohoršovat nad svými hříchy a ne nad těmi, kdo si z nich dělají legraci.

Don Diego Goso)

Převzato z Farářských vtípů, které vydalo Karmelitánské nakladatelství v roce 2015 v Edici úsměvy.

V RÁTOCI GDPR JSSTE VAŠE MITINKO
ZAHESLOVALI JAKO „VEVERKA 23“

TY SE NEMODUŠ PŘED JÍDLETI?
PROČ? MAMINKA PŘECE VAŘÍ DOBRĚ!

HOSPODINĚ, POŽEHNEJ NAH TENTO KŘÍŽEK
A DEJ CHLEB TĚM, KTERÍ HO NEMAJÍ

TATÍ, PAN FARAŘ ŘÍKAL, ŽE MÁME HLEDAT BOŽÍ VŮLI
KOUKÁM, ŽE JI JEŠTĚ NENAŠLI, HLEDALI JI UŽ, KDYŽ
JSETI JK CHODIL DO NABOŽENSTVÍ!

KDE TU PROSÍM VAŠ PRÁNĚNÍ
TA SVĚCENÁ VODA?

CO MÁ TO DÍTĚ ZA HRUB PANE DOKTORE?
TO JE OD TĚ DOBY, CO ZAČAL CHODIT DO CÍRKEVNÍ ŠKOLKY.

Mýtická hora Tábor – poutní místo nad Lomnicí nad Popelkou

Hora Tábor se vypíná přibližně 3 km jižně od Lomnice nad Popelkou do výšky 678 metrů. Město pod ní má poutník jako na dlani. A ruce si na ní symbolicky podávají Královéhradecký a Liberecký kraj. Zdejší poutě bývaly kdysi velmi slavné. Mezi prosbami, které tam zbožní poutníci přednášeli, bývaly zvláště v těžkých dobách národa ty za pokoj a mír v zemi.

Ještě začátkem srpna roku 1939 byla v lomnické tiskárně vytištěna Píseň poutníků na hoře Tábor, jejíž refrén opakuje dojemnou prosbu: „Ježíšku tábořský, uděl pokoj svatý v naší české zemi.“

„Původně se zalesněný kopec,“ představuje mi místo duchovní správce **Evermod Jan Sládek**, „nazýval prostě Chlum. Poutní tradice zdejšího místa je spjata především s jednou z nejvýznamnějších řezb 14. století. Jde o tzv. Tábořský kříž, který podle legendy vyřezal Arnošt z Pardubic jako vděk za potření místních loupeživých rytířů. Autorství je mu připisováno podobně jako např. u sošky Panny Marie Svatohorské, cenné historické památky umístěné na oltáři na Svaté Hoře v Příbrami. Ani v jednom ani ve druhém případě historické doklady neexistují.“

?? Pověst, podle které se zde kolem roku 1350 při své cestě do Kladska zastavil první pražský arcibiskup Arnošt z Pardubic a na památku zanechal vlastnoručně vyřezaný kříž, patří k historii hory Tábor neodmyslitelně. Traduje se rovněž, že kříž byl původně umístěn na stromě. Po staletích strom těžko hledat, jinak je to ovšem s křížem.

Památný strom je dávno minulostí. Kříž je uložen v Městském muzeu v Lomnici nad Popelkou. Už ve druhé polovině 14. století zde stála dřevěná kaple, kterou

v roce 1527 za Viléma z Valdštejna nahradil kostelík, opět ze dřeva. Díky inventurnímu zápisu z lomnického kostela z roku 1583 víme o existenci pozlaceného kalichu, jenž „dán ... na hůru Tábor od Matěje poutníka z Prahy“. Byl zde až do roku 1637, kdy došlo k vyrabování Božího stánku nepřátelskými vojáky.

V období husitských válek byl kříž uschován na neznámém místě. V následujících letech se prý na Táboře objevovala světla a v zemi zněly zvony. Poté, co kartuziánští mniši z Valdic uspořádali procesí na posvátnou horu, kříž „zázračně nalezli“ v hromadě kamení a odnesli jej do svého kláštera. Později ho vyměnili za jiný z fíkového dřeva, který s původním tělem Krista vrátili na Tábor, kde byl vystaven na hlavním oltáři a uctíván poutníky. O krucifix dotýkané obrázky a růžence se těšily velké úctě mezi věřícími, zvláště v době protireformace. Na památku znovunalezení kříže podnikali každoročně kartuziáni procesí na Tábor, a to až do roku 1782, kdy byl jejich klášter zrušen.

?? Jak to vůbec bylo v minulosti s poutními procesími, jak často sem lidé putovali?

Největší rozvoj zaznamenalo místo v době baroka, kdy tady byla zřízena i poustevna, aby byla k dispozici stálá

služba. Jako poustevník zde sloužil jakýsi terciář františkánského řádu. Později, když Josef II. poustevničení zrušil, tady byl postaven zděný domek. Po čas poutí v něm byl k dispozici duchovní. Některé prameny hovoří o tom, že v roce 1751 kdy se konalo (snad) 400leté výročí založení chrámu na hoře, zúčastnilo se pouti přes 12 tisíc poutníků. V době největšího rozmachu poutí také započalo budování kostela, před kterým stojíme. Raně barokního kostela Proměnění Páně. Je z roku 1704. Kostel z kamene nechala vystavět tehdejší majitelka lomnického panství hraběnka Konstancie z Morzinů. K dopravě stavebního materiálu prý nebylo použito povozů, všechno potřebné vynosili poutníci na svých zádech.

?? Rozhlížíme se kolem sebe. K dominantě na pomezí Českého ráje a Podkrkonoší patří také rozhledna vysoká 35 metrů, původní prý měla jenom 22 metry. Poskytuje nádherné kruhové výhledy do širokého okolí. Spatříte odtud nejen celý Český ráj, ale i Orlické, Lužické a Jizerské hory, i téměř 100 km vzdálenou Prahu.

„Fascinuje mě skutečnost, že se dotýkáme doby Karla IV.,“ zapojuje se do hovoru **Mons. Josef Socha**.

Ta slavná minulost otevřela našemu národu cestu do kulturnějších rovin. Protože

❖ Původní rozhlednu zbuodoval okrašlovací spolek v roce 1888

❖ Cihlová věž byla postavena z veřejné sbírky v roce 1911

Arnošt z Pardubic byl muž opravdu zbožný. Památný kříž, o kterém byla řeč, jsme si vyžádali při uvedení našeho pana biskupa Jana do služby. Tam totiž je jeden obřad, když se přichází s novým biskupem do kostela. Má ho tam očekávat farář s křížem v ruce a biskup má ten kříž políbit. Když jsme v květnu 2011 připravovali slavnostní intronizaci v katedrále sv. Ducha v Hradci Králové, tak jsem si na tuto velmi cennou relikvii vzpomněl. Poprosili jsme pana faráře a on kříž za přísných bezpečnostních opatření přivezl. A ještě k té hoře Tábor. Ve Svaté zemi to je pojem. Je to místo, kam Pán Ježíš vyvádí své tři učedníky - Petra, Jakuba a Jana a náhle, během společné modlitby, je před jejich zraky proměněn. Jeho šat oslnivě zbledl a jeho tvář zazářila jako slunce. Pak se z nebe ozve hlas Boha Otce: „Toto je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení, toho poslouchejte.“ Naši předkové si mnohé biblické věci chtěli přiblížit. A chtěli také putovat do výšin, kde, jak byli přesvědčeni, je člověk Bohu blíž. Poutní cesta musí mít v sobě náročnost. A sem vyjít není jednoduché. Mezi poutníky v každé době byli i lidé starší, kteří měli na bedrech tíhu života. Tak sem nahoru vlastně vynášeli celý svůj život. A tady tu života bídu odkládali a prosili o Boží přispění a Boží pomoc.

” Za zvuku zvonku vstupujeme do poutního chrámu Proměnění Páně na hoře Tábor nad Lomnicí nad Popelkou. Jak už řečeno, byl vysvěcen na počátku 18. století. Velmi prostorný a velmi světlý kostel.

„Mám to zde rád,“ vyznává se duchovní správce Evermod Jan Sládek. „*To místo má své kouzlo, svůj genius loci. A díky tomu, že je dobře vyřešeno světlo v kostele, člověk nemůže mít ani ponuré nálady.*“

Možná by bylo vhodné zmínit, že díky městu Lomnice byl o loňské srpnové pouti obnoven dřevěný kříž před kostelem s Ukřižovaným malovaným na plechu. A že letos byla ukončena oprava vnější fasády kostela. To, co slyšíte, je převaděč radiového signálu v předsíni sakristie. Vedle historické rozhledny stojí železná konstrukce třicetimetového vysílače Českých radiokomunikací. Od 90. let minulého století podstatně mění siluetu Tábora, ale poskytuje vysílání např. Českého rozhlasu 2 – Praha na frekvenci 106,9 MHz a nám drobný příspěvek z nájmu.

” Dívám se na varhany, jsou plně funkční. Však zde také v létě často bývají koncerty. A jak často se konají poutní mše?

Poutní sezóna na hoře Tábor začíná o slavnosti Sslání Ducha svatého. Tato pouť má velikou tradici od roku 1704, protože kostel byl vysvěcen o Svatodušním úterý. Postupně, jak ubývalo dnů volna po josefinských reformách a svatodušní úterý bylo jako svátek zrušeno, se slavnost přenesla na pondělí. Už léta se teď drží v neděli, protože ani pondělí není volný den svatodušní. Takže to je první pouť. Pak o svatodušním úterý slavíme slavnost posvěcení chrámu. To

je vhodná příležitost k setkání s kněžími z okolí. V úterý dopoledne se nás sem, nemáme-li pohřby nebo jiné povinnosti, dostane dost. A ta pouť má tradici, scházejí se k ní i lidé z okolí.

„Já už jsem tady byl několikrát,“ rozhlíží se loď poutního kostela Mons. Josef Socha, „*ale vždycky tady objevuji něco nového. Svět kumštu se mně tady pokaždé představí v jiném světle. Obdivuji bohatou barokní výzdobu – sv. Jan Nepomucký, sv. Václav, krásná Pieta. Boční oltáře poměrně velké, až monumentální. Na poutních chrámech se zpravidla nešetřilo. Hlavní oltář impozantní. Je to místo, které má dominovat. Vidíme scénu Proměnění Páně, to je hlavní obraz připisovaný českému malíři Petru Brandlovi. Nalevo sv. Jan Křtitel a napravo sv. Alžběta. To má svou myšlenku, naši předkové si vybírali světcy, kteří je zvláštním způsobem oslovili. Nad svatostánkem vidíme repliku kříže. Velmi bohatou výzdobu má i kazatelna.*“

” Odkud sem přicházejí poutníci?

Nejvíce z blízkého okolí – z Lomnice nad Popelkou, Jičína, ze Semilsky i Novopacka. Při té první pouti se sjíždějí rodiny a příbuzní z daleka, kostel bývá plný. Druhou pouť (třetí, počítám-li pouť o svatodušním úterý) máme v neděli následující po svátku Proměnění Páně. Poutní sezónu uzavíráme o svátku Sv. Kříže. Poslední pouť bývala dušičková, ovšem vzhledem k tomu, že většina poutníků je starších a tady někdy už začátkem

listopadu bývá sníh, tak tradice listopadových poutí zanikla. Poslední byla snad někdy před válkou.

77 Historie poutního místa Tábor nad Lomnicí nad Popelkou nás zavedla i do města samotného, do městského muzea. Tady opatrují onen památný kříž.

*„Je to nejvzácnější exponát v našem muzeu,“ představuje nám hýčkanou relikvii ředitel muzea **Josef Drahoňovský**. „Máme ho zapůjčený od Římskokatolického farního úřadu v Lomnici nad Popelkou.“*

Jde o nejvýznamnější gotickou památku Lomnicka. Později byla vytvořena barokní kopie, ale tělo Krista je původní, originální z poloviny 14. století. V poutním kostele Proměnění Páně na hoře Tábor mohou návštěvníci zhlédnout repliku z 90. let 20. století. Zachovala se rovněž barokní socha, která byla umístěná vedle kříže. Druhá, která byla ke kříži zrcadlově, byla v minulosti zcizena. Vitrína na oltáři je trojdílná. Největší prostor zabírá prostřední, kde je kříž. V menších bočních vitrínkách byly ony barokní sochy. S největší pravděpodobností apoštol Jan a Panna Marie. Ta nedochovaná.

77 Ovlivnila existence poutního místa nad městem život v něm?

Naše město se až do roku 1896 dokonce nazývalo Lomnice nad Popelkou hory Tábor nebo i v opačném pořadí Lomnice hory Tábor nad Popelkou. Historický název v sobě pojímal poutní místo.

Skutečnost, že na hoře Tábor se konaly poutě a procesí. V době husitské se tam setkávali vyznavači podobení a horlivě četli Písmo svaté. Jak patrně z mnoha zápisů, utrakvistické pobožnosti se tam konaly ještě na začátku 17. století. Je možné, že tehdejší majitelé lomnického panství Jan a Beneš z rodu Košíků, stoupenci Husova učení iniciovali biblický název hory. Tábor není pouze poutní místo severovýchodních Čech, ale také významná dominanta města. Vyhledávaným turistickým magnetem je od poloviny 19. století, kdy byla postavena první rozhledna, v roce 1888 ještě dřevěná. Elegantní secesní rozhledna z pulických cihel je z roku 1913. Později byla přistavěna ještě turistická chata.

Od konce 19. století se nejfrekventovanější poutní komunikací stala tzv. lomnická křížová cesta. Z iniciativy Ignáce Hornycha byly podle ní vztyčeny cihlové kapličky s reliéfy, které polychromoval místní kaplan Knížek. Na soklech jednotlivých zastavení jsou vyryta jména donátorů, ať už šlo o lomnické průmyslníky, bohaté měšťany nebo tovární dělníky. Nad nimi byla z čedičových kamenů postavená kaple Božího hrobu a do ní pořízená dřevěná socha Krista v životní velikosti, řezbářské dílo Ferdinanda Stuflessera z Tyrol. Křížová cesta byla slavnostně vysvěcena 22. srpna 1898. Vodou z blízké studánky „Křížovka“ si poutníci omývali oči v důvěře, že se zbaví zrakových potíží a pověřeně do ní házeli křížky z větviček. Komu se křížek potopil, ten prý do roka zemře. Továrníci Teodor Mastný a Václav

Horných nechali studánku vyzdít a nad ní vztyčit výklenkovou kapličku se sochou Krista uzdravujícího Lazara. Model zhotovil profesor Stanislav Sucharda. Sochu vytesal jeho otec Antonín z Nové Paky.

Už v 80. letech 18. století táborskou pout navštěvovali rozliční trhovci. Také prodávající kramářských písní a flašinetáři, většinou vojenští vysloužilci, kteří lemovali všechny cesty k Táboru. Záduší jim z počátku půjčovalo kramářské stoličky a prkna, jejich pronájem byl součástí poplatku za prodejní místo. Nejvíce bývalo perníkářů a obrázkářů, kterým se také říkávalo modlitbičkáři. Ti prodávali obrázky svatých na skle i na plechu, kolorované rytinky Tábořského Ježíška (onoho gotického Krista na kříži), porcelánové sošky, růžence, kropenky, ale také kramářské tisky poutních písní a modlitbiček. Ve 40. letech 19. století byly na jižní a západní straně postaveny dřevěné boudy, které si většinou pořizovali lomničtí výrobci sucharů, pláteníci a soukeníci. Prodejci své zboží vynášeli na Tábor od května do listopadu také každý pátek, kdy se tam konaly hojně navštěvované bohoslužby spojené se zpovědí. Poslední bouda byla stržena na přelomu 80. a 90. let 20. století.

„Pojď, poutníčku milý, najdeš potěšení nad městem Lomnicí, na tom svatém kopci. Ježíšek tě čeká, bujnou odplatu dá, jestli prosit budeš,“ zvou slova jedné z mnoha poutních písní k návštěvě hory Tábor u Lomnice nad Popelkou.

Eva Zálešáková)

(Poutní kostel Proměnění Páně na hoře Tábor

(Lomnická křížová cesta

21 let Tříkrálové sbírky v Hradci

V prvních lednových týdnech roku 2019 se již po dvacáté rozptýlí tříčlenné skupinky koledníků po všech českých a moravských diecézích, aby opět posbírali od lidí dobré vůle finanční příspěvky v rámci Tříkrálové sbírky. V Hradci Králové se však tříkráloví koledníci objeví v ulicích již po jednadvacáté. Nápad uspořádat historicky vůbec první Tříkrálovou sbírku na území České republiky se zrodil na počátku Adventu v roce 1998 v hradecké biskupské rezidenci.

„První podnět k pořádání sbírky v Hradci Králové přišel v říjnu 1998, kdy jsem jako ředitelka Oblastní charity Hradec Králové navštívila spolu se svým zástupcem Radkem Noskem královéhradeckého biskupa Dominika Duku. Vylíčila jsem mu plány, které máme. Vnímali jsme potřebu vybudovat azylový dům pro matky s dětmi, který ve městě, ale i v Královéhradeckém kraji chyběl. Provozovali jsme tehdy azylový dům pro muže, ale nedokázali jsme

pomoci ženám a matkám s dětmi, které se na nás obracely. Často utíkaly před násilím, zákon na ochranu proti domácímu násilí tehdy neexistoval. S panem biskupem jsme se bavili o nedostatku finančních prostředků a on nám představil aktivity spojené se slavností Tří králů, které mají tradici v jiných zemích. Nápad nás nadchnul,“ zavzpomínala na zrod tříkrálové tradice Anna Maclová.

Studenti si vzali sbírku za svou

Následující den tedy navštívila ředitelka hradecké Charity Biskupské gymnázium Bohuslava Balbína s prosbou, zda by škola byla ochotná podílet se na organizaci Tříkrálové sbírky, především utvořením tříkrálových skupin z řad studentů.

„Mně se nápad, jako tehdejšímu řediteli Biskupského gymnázia, velice líbil. Věděl

jsem, že bude dostatek ochotných studentů, kteří se ustrojí za Tři krále a s tříkrálovou koledou budou chodit po Hradci Králové. Naši žáci, tehdy více jak třetina byla z věřících rodin, měli značné sociální cítění,“ řekl k počátkům sbírky Jiří Němeček. Následovala schůzka na půdě gymnázia, oslovení studentů a instruktaž.

Záštitu nad premiérovou Tříkrálovou sbírkou převzal s radostí biskup Dominik a mimo jiné k tomu tehdy řekl: *„Charita je součástí aktivit církve. V představách lidí se církev obyčejně pojí s kostely a bohoslužbami. Ale církev je také diakonie, služba nemocným, osamělým, potřebným.“*

Urychleně byly vyřízeny všechny potřebné náležitosti – oznámení sbírky, pečeti, pokladniček a oslovení médií. Letáček do všech domácností v Hradci Králové tenkrát distribuovala zdarma Česká reklamní počta Ferda.

Moje návštěva chrámu ...

... očima studentů Gymnázia Suverénního řádu maltézských rytířů ve Skutči.

Poutní chrám Panny Marie Pomocné na Chlumku v Luži

Pocházím z věřící praktikující rodiny, to znamená, že návštěva kostela při bohoslužbě neodmyslitelně patří do našeho nejen nedělního rodinného denního plánu. Chrámů u mne nemají význam pouze jako kulturní památky, kterou nám tu zanechali naši předkové, ale především jako místo, kde se setkáváme s Bohem. Nechci tu ale teď psát o své víře, nebo obecně o všech kostelích. Ráda bych popsala jeden konkrétní chrám a pokusila se vysvětlit, čím mne tak zaujal.

Každou neděli chodím na bohoslužbu do našeho poutního chrámu Panny Marie Pomocné na Chlumku v Luži. Jedná se o nádherný barokní kostel, který určitě nepřehlédnete, protože je viditelný už při příjezdu do Luže ze kteréhokoliv směru. Jelikož stojí na návrší Chlum, nikdo z místních a věrných poutníků tento chrám nenazve jinak než Chlumeček.

Jako mladší jsem si neuvědomovala jedinečnost tohoto poutního místa. Nevážila jsem si chvil, kdy jsem mohla být uvnitř, protože když někde pravidelně chodíte, vlastně už od dětství, ať chcete nebo ne, tak vám to místo prostě zevšední.

Nádherný obraz Panny Marie Pomocné, tzv. Pasovské, který má své čestné místo na hlavním oltáři, vám visí i v rámečku nad postelí, po peněženkách si skrýváte

jeho kartičky, tak proč by se vám při pohledu na něj v kostele měl zatajovat dech?

Odpověď na tuto otázku jsem začala hledat až poté, co jsem se setkala s lidmi, kteří nám farníkům svým způsobem záviděli možnost chodit každou neděli na mši svatou právě na toto poutní místo. Začala jsem si více všimnout obrazů uvnitř, bočních oltářů >>>

Rozesílání koledníků poprvé

I tehdy se začínalo biskupským požehnáním koledníků a promluvou diecézního biskupa v katedrále Svatého Ducha. Do hradeckých ulic se pak poprvé vydalo patnáct tříkrálových skupin. Ačkoliv se v prvním roce vzniku Tříkrálové sbírky v českých a moravských zemích nekonala masívní kampaň pro veřejnosti neznámou sbírku, přesto vše proběhlo díky nadšeným lidem tak, jak mělo. I proto se již tehdy zúčastnili v katedrále rozeslání koledníků biskupem Dominikem Dukou zástupci médií, rozhlasu a televize. Následující roky pak přibývalo koledníků nejen z biskupského gymnázia, ale i z dalších hradeckých středních škol. „*Díky tomu jsme Domov pro matky s dětmi – zařízení pro matky s dětmi bez domova slavnostně otevírali na svátek svatého Josefa v březnu 2002. Za dobu své existence v něm našli pomoc již přes dva tisíce lidí – matek, ale i osamělých otců s dětmi. Přesně za rok jsme v tomto zařízení zahajovali i činnost klubu Mariánek. Tříkrálová sbírka nás*

bavila dlouhá léta i jako rodinu. Několik let jsme s dětmi a manželem, který je přes dvacet let terénním pracovníkem Domu Matky Terezy pomáhajícím lidem bez domova, koledovali ve fakultní nemocnici na dětské klinice. Tam nešlo o peníze, ale udělat radost dětem, stejně jako v obcích Lhotě pod Libčany, Černožicích, kde jsme navštěvovali pro radost i domov pro seniory“, vzpomíná na budovatelskou dobu Aneta Maclová.

Reakce veřejnosti

A jak reagovala hradecká veřejnost, když vůbec poprvé potkávala na ulicích Kašpara a Melichara s Baltazarem alias Petra, Ondřeje, Vladimíra, Žanetu, Dominika a další studenty Biskupského gymnázia Bohuslava Balbína, kteří v převlečení za krále vyšli 6. ledna 1999 do ulic Hradce Králové, aby shromáždili dary z řad veřejnosti pro malé spoluobčanky a jejich matky, které se ocitly v krizi? Citace z lednového vydání diecézního měsíčníku IKD z roku 1999 mluví jasně: „*V závěru následující bohoslužby celebrowané biskupem*

Dominikem dostali koledníci jeho požehnání a rozešli se do města – jedna trojice na hlavní nádraží, jedna na Ulrichovo náměstí, další třeba na Slezské Předměstí, podle toho, jak si svůj rajón vylosovali. Několik hodin se pohybovali zpívající koledy v ulicích a oslovovali kolemjdoucí. Setkávali se s různými, převážně pozitivními reakcemi ze strany veřejnosti. Milé bylo setkání králů s předškoláky v mateřské škole v Lužické ulici, kteří přijeli ke katedrále, aby ze svých pokladniček také přispěli svým malým kamarádům. Překvapením byla i reakce jedné důchodkyně-sokolky, která se o akci dozvěděla z rádia a vyhledala Tři krále s tisícikorunou v ruce. Tisícikoruna se v jedné z pokladniček objevila ještě jednou. Přispívali staří i mladí, všichni, jimž není lhostejný osud potřebných. Pokud jste byli mezi nimi i Vy, Vám také patří dík“. Tolik slova z dobového periodika. Podle pamětníků přišel Tři krále pozdravit také arcibiskup Karel Otčenášek, aby všichni společně poděkovali Bohu za zdar celé akce. Ten mimo jiné vzpomněl, že za mlada rovněž chodíval coby jeden ze Tří králů.

po stranách, mohutného sousoší Zvěstování Páně, ale nejvíce hlavní dominanty chrámu, milostného obrazu Panny Marie nad hlavním oltářem.

Neumím vysvětlit, proč se v blízkosti tohoto kostela cítím tak neobvykle bezpečně. Možná proto, že mi připomíná moji domovinu, možná proto, že Panna Maria se stala mým velkým vzorem, a proto i biřmovací patronkou. Každopádně nikdy nezapomenu na pravidelné letní poutě, které se zde dodnes konají... na plný kostel poutníků, kteří přicházejí mnohdy z velké dálky, jenom proto, aby prosili o uzdravení nebo útěchu, na mariánské písně, které se nesou z kostela po celém městě, a ani na staré babičky, které postávají před kostelem na schodech s růžencem v ruce. A zřejmě nejsem jediná, kterou tato atmosféra vždycky celou pohltí a donutí přemýšlet nad Boží velikostí, protože jinak by se sem ti lidé tak rádi nevraceli.

V posledních měsících nám Chlumeček hodně vzkvétá. Dočkal se zrekonstruování vnitřku, nové fasády i úpravy zahrady kolem. Nikomu není lhostejné, jak vypadá, a farníci i místní občané se právem pyšní jeho krásou a monumentálností.

Opravdu tedy nelžu, když tvrdím, že toto poutní místo, chrám Panny Marie Pomocné v Luži, je výjimečné nejen na pohled, ale i atmosférou, která z něho vyzařuje a jsem opravdu vděčná, že patřím mezi ty šťastlivce, kteří mohou Chlumeček navštívit, kdykoliv se jim zachce.

Lucie Tesařová

Sagrada Familia v Barceloně

Jako osm štíhlých raket nějaké mimozemské civilizace, které míří až do kuchyně samotného boha. Tak vypadá osm věží Sagrady Famílie, nejslavnějšího chrámu Barcelony. Jsou vysoké víc než sto metrů.

Monumentální chrám zasvěcený Svaté rodině se stal jednoznačně největší chloubou Barcelony. Ročně jej navštíví kolem 2,5 miliónu návštěvníků. Sám jsem těmto informacím moc nevěřil, ale měl jsem možnost vidět dílo na vlastní oči. Byl jsem udiven? Ano. Stačí jediný pohled na průčelí, abychom pochopili proč. Autor, geniální architekt Antonio Gaudí, začal chrám stavět roku 1882 a jeho pokračovatelé tak činí dodnes. Gaudí pojal katedrálu v duchu secese vycházející z přírodních tvarů. Nutno dodat, že na těch tvarech velmi zapracovala i jeho

První tříkráloví koledníci v královéhradeckých ulicích v roce 1998

Tehdejší biskup Dominik Duka přispěl koledníkům jako první

Plody

Sbírka byla hned napoprvé úspěšná. Vybralo se 24 275,80 Kč. Zdaru napomohla dobrá propagace formou letáčků a článků v tisku, ale zejména díky Českému rozhlasu Hradec Králové, konkrétně redaktorce Ivaně Musílkové. Průkopnická Tříkrálová sbírka však přinesla i něco navíc.

Velice hezké bylo setkání se studenty v závěru akce. I přes únavu prohlásili, že se rádi zúčastní této formy sbírky i v dalším roce. Někteří pak projeví zájem o spolupráci s Charitou i v průběhu roku. Začala růst nová generace, která projevovala zájem o potřebné, nabídla pomocnou ruku, která nezůstala pouze u slov. A právě tehdy se zrodila Tříkrálová tradice.

Podle Anety Maclové bylo přáním biskupa Duky, aby i v dalších letech kostely opouštěly na Tři krále stovky dětí jako je tomu ve městech západní Evropy – Německu, Rakousku, Itálii a jinde. A to se také stalo. V následujícím roce 2000 olomoucké arcibiskupství vyhlásilo Tříkrálovou sbírku jako celodiecézní a v tom jim právem patří prvenství.

Pavel J. Sršeň

zjitřená fantazie. Svérázný byl třeba způsob, jakým architekt vypočítal tvar oblouků. Využil zmenšený model klenby chrámu z dřevěk a provázků. Na ty pověsil pytlíky s určitým množstvím písku. Ukázaly mu správné zakřivení. To, co by dnes dělal počítač se složitým programem, zvládl Gaudí s provázky a pískem. Jeho vizí bylo, aby tento chrám byl posledním velkým Svatostánkem křesťanství. Gaudí miloval barvu a proto i chrám chtěl mít barevný. Stavbou byl posedlý. Například sochy nevíňátek povražděných králem Herodem nechal udělat na základě odlitků dětí, které se narodily mrtvé. Portrét Jidáše vznikl z odlitku obličeje hlídače stavby, těžkého alkoholika. A tak dále. Byl v chrámu denně, mnoho věcí dotvářel s dělníky přímo na místě. Uvědomoval si, že plán je pouze papír. Skutečnost a možnost ji vytvářet, to pro něj bylo pravé vzrušení. Na stavbě pracoval i bydlel. Od roku 1911 se prakticky nevěnoval světským projektům. Byl to velmi zajímavý člověk. Nemyslíte?

Přibližme si trochu vzhled chrámu. Vnější fasádu tvoří tři výjevy, prvním je Kristovo narození, druhým Jeho ukřižování a nakonec Zmrtvýchvstání. Celkově má mít 18 věží značící 12 apoštolů, 4 evangelisty, Pannu Marii a ta největší věž má být Kristova s obrovským křížem. Vnitřní prostory jsou obrovské a naprosto nás uchvátí a pohltí. Vysoké stropy, rozlehlé prostory, skvělé světlo, okna zářící barvami a také to, že si můžeme všimnout symbolů, které Gaudí vložil do tohoto chrámu. Celý chrám měl ukazovat náznaky i těm nejprostším, je to jako otevřená knihovna. Je zde vstupní brána, na níž je v každém jazyce napsán otčenáš. Slyším otázku? Ano i češtinu jsme tam našli. Je zde vidět spousta nádherných věcí, které nevidíte nikde jinde, připadáte si jako v divu světa.

Základní vstupné přijde návštěvníka asi na 15 €. Vzhledem k tomu, že si Gaudí přál, aby jeho životní dílo bylo financováno z veřejných sbírek, na stavbu jdou

především peníze z lístků a jiných darů, nejsou tyto částky nijak přehnané. Pokud zrovna někdo nemá peněz nazbyt, může se pokochat alespoň exteriérem Sagrady, stavba podle některých turistů vypadá zvenku lépe než zevnitř. To je myslím věc názoru. Procházka okolo zabere nejméně půlhodinu, ale většinou daleko víc času, protože je opravdu na co koukat. Mě osobně uvnitř katedrály asi nejvíce zaujaly neobvyklé vlnité a hrbolaté stropy, ale také pestrobarevné skleněné vitráže v oknech, které hrají všemi barvami duhy. Přestože stavba ještě není dokončena a krásu trošku hatí nevzhledné jeřáby, její originalita a majestátnost bere dech. Katedrála má být dokončena roku 2026, při stém výročí smrti svého stavitele. Mnozí se však domnívají, že to nebude dříve, než v roce 2030. Na finální podobu díla si tedy budeme muset ještě chvíli počkat. Věřím, že rádi.

Dominik Kroutil

(Knižní tipy**Nakladatelství Portál**

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Mark Goulston

Domluvit se dá s každým

Techniky úspěšné komunikace

Jednoduché techniky k odstranění komunikačních bariér a navázání konstruktivního dialogu se šéfem, zákazníkem, kolegou či příbuzným. Verbální i neverbální způsoby, jak kohokoli upoutat. Sedm rychlých metod pro zvládání náročných situací. Brož., 224 s., 307 Kč

Arnold van Gennep

Přechodové rituály

Systematické studium rituálů

Klasické dílo o přechodových rituálech, jako je těhotenství a porod, narození a dětství, iniciační rituál, zasnubky a svatba a pohřební rituály, které tvoří bezpečný rámec pro transformaci, jíž jedinec prochází, a umožní vědomé prožití této změny. Brož., 232 s., 369 Kč

Biskupská knihovna v Hradci Králové

Knihovna je zdroj poznání, nebojte se ji navštívit!

Činnost královéhradecké Biskupské knihovny by se dala charakterizovat dvěma slovy – překvapivě košatá. Biskupská knihovna je nejstarší v kraji (založena roku 1812) a kromě uceleného fondu knih a periodik z oblasti víry a historie, na něž se specializuje, nyní pracuje na projektu zpřístupnění početného fondu svých faleristických a numismatických sbírek. Ve foyer knihovny je proto už nyní nainstalována malá ochutnávka pod názvem Co bylo před republikou?

Jde o výstavu vyznamenání a mincí z doby vlády posledních Habsburků, která vznikla díky řadě popularizačních přednášek **Habsburkové, mýty a skutečnosti**, které se uskutečnily za spolupráce České křesťanské akademie na sklonku minulého roku v Novém Adalbertinu.

I v roce 2019 bude knihovna pokračovat v nastavené tradici každoměsíčních populárně-vzdělávacích pořadů. Zahájí je série besed o světových hudebních osobnostech s kořeny v našem kraji **Quattro Boemi** (Čtyři Češi). Její téma i název vymyslel ten, s nímž (a jímž) bude řada besed vedena – jeden z největších českých

hudebních historiků profesor Stanislav Bohadlo.

Poprvé se tak 11. ledna v 18 hodin v Balbínce sejdeme s „dvorním“ vydavatelem děl italského barokního skladatele Arcangela Corelliho **Janem Jakubem Komárkem** (1648–1706), zakladatelem slavného italského tiskařského a vydavatelského rodu.

Následně se 15. února v 18 hodin potkáme se zakladatelem hudebního klasicismu, skladatelem **P. Bohuslavem Matějem Černohorským** (1684–1742), mimo jiné hlavním varhaníkem italských františkánů.

Dále 22. března v 18 hodin zakladatel festivalu Theatrum Kuks profesor Bohadlo nastíní všestranný kulturní impuls hraběte **Františka Antonína Šporka** (1662–1738), který kromě slavných umělců jako byl sochař Matyáš Bernard Braun a rytec Michael Rentz přivedl do Čech a na Kuks také skladatele Antonia Vivaldiho.

Čtvrtý a poslední Čech bude představen 12. dubna v 18 hodin, a bude jím

◀ Výstava vyznamenání doprovází cyklus přednášek o posledních Habsburcích

houslista a skladatel **P. Josef Mysliveček** (1737–1781), jemuž se v Itálii přezdívalo Il Divino Boemo (Božský Čech) a jehož za svého stěžejního učitele pokládali i skladatel Leopold Mozart a jeho syn Wolfgang Amadeus.

Kromě zmíněných akcí žije Biskupská knihovna běžným pracovním životem. Pro veřejnost je otevřeno v pondělí od 9 do 12 a od 13 do 16 hodin a ve čtvrtky od 13 do 17 hodin. Pro zaměstnance královéhradeckého Biskupství a odborníky je provozní doba kromě výše uvedených dnů knihovna k dispozici také v ostatní pracovní dny od 9 do 16 hodin. Dále slouží knihovna také pro tazatele, kteří si rešerši, o níž požádají telefonicky či mailem, nechají připravit pouze distančně, aniž nás navštíví fyzicky.

Jiní, většinou skupinová zájemci, mají naopak zájem o osobní návštěvu naší knihovny, s jejímiž rukopisy a vzácnými tisky se každoročně seznamují na Knížním veletrhu Univerzity Hradec Králové či na odborných konferencích na půdě Nového Adalbertina, jež Biskupská knihovna spolupořádá. Nejnovějšími doplňkovými službami jsou pak individuální kurzy čtení a psaní archaickým písmem kurent a kurz tvůrčího psaní.

Na tomto odkaze <http://www.bihk.cz/pastorace/biskupska-knihovna> lze nahlédnout rovněž do on line katalogu Biskupské knihovny, kterou najdete na nádvoří Nového Adalbertina.

Tomáš Koloc)

(Knížní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Maria Grace Dateno FSP

Ztracené nádobky

Ve svém nejnovějším dobrodružství se sourozenci Caleb, Hana a Noe nečekaně dostávají do městečka Kafarna. Tady Ježíše všichni dobře znají. Teď je na cestách, ale jistě se do Kafarna vrátí. Setkají se s ním konečně sourozenci? *Brož., 80 s., 99 Kč*

Sally Readová

Zářivá temnota noci

Příběh jedné konverze

Autorka, dříve zapřisáhlá ateistka, poetickým jazykem velmi výmluvně a přesvědčivě popisuje svou vlastní zkušenost setkání s Bohem. Proměněna je i její zkušenost manželství a rodičovství. Intimně prožívá novou lásku k samotnému Kristu a přijímá víru, kterou odmítala jako bigotní a tíživou. *Váz., 168 s., 279 Kč*

Pastorační plán Katechetického a pedagogického centra pro rok 2019

Programy pro školy

■ Vstupy do škol

Projekt „Poselství křesťanských svátků“: Vstupy do škol s Vánočními a Velikonočními programy, které se konají vždy cca 3 týdny před danými svátky. Plán pro rok 2019: Vánoční besedy: 2.–20. 12.; Velikonoční besedy: 25. 3.–17. 4.

Programy v kostele: Celoroční nabídka školám. Programy jsou prozatím realizovány v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Hradci Králové. Na požádání můžeme programy zrealizovat i v místě dané školy.

■ Metodické semináře

Seminář „Poselství křesťanských svátků“: Zaškolení lektorů (katechetů, pastoračních asistentů, kněží...), kteří budou Vánoční a Velikonoční vstupy do škol realizovat. Jsou jim předvedeny některé metodiky a nabídnuty materiály. Semináře se uskuteční během března (Velikonoce) a během listopadu 2019 (Vánoce).

Semináře ke vstupům do škol s křesťanskou tematikou v rámci projektu „Využití křesťanského dědictví ve výuce“ – celoroční nabídka.

■ Program pro školy v přírodě

Příprava a realizace programu pro Církevní základní školu Hradec Králové – realizace červen 2019.

Programy pro katechety, pastorační asistenty a kněze

Oblastní setkání katechetů: Setkání s katechety jednotlivých vikariátů. Plánovaná realizace: únor – březen a říjen – listopad 2019.

Duchovní obnova: realizace: 21.–24. 3.

Diecézní setkání katechetů: Setkání katechetů v Hradci Králové na diecézní úrovni. Plánované setkání listopad 2019.

Letní katechetický seminář: Seminář určený k hlubšímu studiu vybraného tématu a k jeho didaktickému zpracování v katechezi dětí i dospělých. Plánovaný termín: 30. 6.–4. 7.

Noc kostelů

Koordinace Noci kostelů pro celou Královéhradeckou diecézi, průběžně leden až květen 2019. Realizace 24. 5. 2019.

Metodické materiály

Příprava metodických materiálů pro výuku náboženství a katechezi – průběžně během celého roku.

Kalendář akcí v roce 2019

Akce	Plánovaná realizace
Oblastní setkání katechetů	únor – březen 2019
Seminář Poselství křesťanských svátků – Velikonoce	březen 2019
Duchovní obnova	21. – 24. 3. 2019
Poselství křesťanských svátků – Velikonoce	25. 3. – 17. 4. 2019
Noc kostelů	24. 5. 2019 (koordinace pro diecézi leden – květen)
Programy pro školy v přírodě pro Základní církevní školu Hradec Králové	červen 2019
Diecézní setkání dětí	červen 2019
Letní katechetický seminář	30. 6. – 4. 7. 2019
Víkendový pobyt tematicky zaměřený k misijnímu měsíci říjnu	13. – 15. 9. 2019
Předpokládaná realizace misijních aktivit v jednotlivých farnostech	říjen 2019
Oblastní setkání katechetů	říjen – listopad 2019
Diecézní setkání katechetů	listopad 2019
Seminář „Poselství křesťanských svátků“ – Vánoce	listopad 2019
Poselství křesťanských svátků – téma: Vánoce	2. – 20. 12. 2019

Projekty, na kterých se pracuje průběžně

Programy v kostele	celoroční nabídka
Semináře ke vstupům do škol s křesťanskou tematikou v rámci projektu „Využití křesťanského dědictví ve výuce“	celoroční nabídka
Příprava metodických materiálů pro farnosti s misijním zaměřením	průběžně leden – srpen 2019
Příprava metodických materiálů pro výuku náboženství a katechezi	průběžně během celého roku

Aktivity k misijnímu měsíci říjnu 2019

Diecézní setkání dětí: Plán – červen 2019. Pro děti je připravený program, tentokrát s misijním tématem.

Příprava metodických materiálů pro farnosti s misijním zaměřením, průběžně leden–srpen 2019

Víkendový pobyt tematicky zaměřený k misijnímu měsíci říjnu, ve spolupráci s Centrem pro rodinu, 13.–15. 9. 2019.

Předpokládaná realizace misijních aktivit v jednotlivých farnostech – říjen 2019

(Pozvánka

Akce Diecézního centra pro mládež v roce 2019

DCŽM Vesmír

- 30. 11. –2. 12. 2018
Cetileti
- 27. 12. 2018 –1. 1. 2019
Vesmírný silvestr
- 18.–20. 1. Snowboard víkend
- 25.–27. 1. Panama víkend
- 31. 1.–3. 2. Pololetní prázdniny
- 3. 2.–17. 3. Jarní prázdniny
- 15.–17. 2. Běžkařský víkend
- 29.–31. 3. Teenagers víkend
- 17.–22. 4. Velikonoce
- 17.–19. 5. Biřmovanci
- 31. 5.–2. 6. Cetileti
- 21.–27. 7. Taneční týden
- 30. 7.–4. 8. Hudební týden
- 5.–10. 8. Offline týden
- 13.–18. 8. CSA (v Chotěboři)
- 19.–24. 8. Týden identity
- 25.–30. 8. Sportovní týden
- 25.–29. 10. Podzimní prázdniny
- 29. 11.–1. 12. 2019
Teenagers víkend
- 6.–8. 12. Cetileti
- 28. 12. 2019 –2. 1. 2020
Vesmírný silvestr

Mimořádný misijní měsíc říjen 2019

Papež František vyhlásil měsíc říjen 2019 jako Mimořádný misijní měsíc. Rád bych Vám přiblížil, o co se vlastně jedná. Tento rok si budeme v říjnu připomínat 100. výročí od vydání apoštolského listu tehdejšího papeže Benedikta XV. *Maximum illud*. Tímto listem dal Svatý otec nový impuls misijnímu úkolu k hlásání evangelia. Papež František tohoto výročí využívá a dává podnět každému pokřtěnému člověku, aby si uvědomil, že je poslán hlásat Kristovo evangelium všude tam, kde žije a pracuje. Motto je velmi výstižné: **Pokřtění a poslání**

Jsme pokřtění a poslání. Ježíš nás posílá: „*Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtíte je ve jménu Otce i Syna i Duchy Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal*“ (Mt 28,19–20). Církev je svou podstatou misionářská a Pán chce přijít k druhým lidem právě skrze nás.

Získejte za učedníky. O tomto Ježíšově příkazu velmi hezky pojednává J. Mallon ve své knize *Proměna farnosti*. Říká zde: „*Učedník je ten, kdo se učí. Být učedníkem Ježíše Krista znamená zapojit se do celoživotního procesu učení se od Ježíše, našeho Pána a učitele, a také učení se o něm. Stát se učedníkem znamená oddat se tomuto procesu růstu.*“ A dále pokračuje: „*Lidé shromáždění v našich kostelích jsou povoláni, aby získávali druhé za učedníky, ale většina z nich se zatím sama učedníky nestala.*“ Právě tento podnět Svatého otce Františka, vyhlášení Mimořádného misijního měsíce, chce dát novou chuť a nadšení, aby se každý pokřtěný člověk s radostí skutečně stal Ježíšovým učedníkem.

Prosím proto každého pokřtěného člověka v naší diecézi, aby se na tento úmysl modlil a aby vzal opravdu vážně Ježíšovu výzvu: získejte ostatní za učedníky. Nápo-
mocni k tomu chtějí být pastorační centra při Biskupství královéhradeckém. Jejich

jednotlivé aktivity budou reflektovat právě toto misijní téma a nabízet konkrétní pomoc. Například Katechetické centrum bude věnovat oblastní setkání katechetů v jednotlivých vikariátech misijnímu poslání. Centrum pro mládež nabídne mladým lidem počínaje diecézním setkáním mládeže 13. dubna v Hradci Králové do října 2019 aktivity, podněty, k uvědomění si misijního poslání. Centrum pro rodinu bude věnovat víkend rodinám na Hoře Matky Boží v Králíkách 13.–15. září, kde se uskuteční misijní program pro manžele a jejich děti. Centrum pro seniory bude povzbuzovat v dobrovolnictví v domovech pro seniory a v akademii pro třetí věk.

K tomu abychom šířili Krista je zapotřebí číst a rozjímat evangelium, nechat se inspirovat prvotní církví, tak jak nám o tom vyprávějí Skutky apoštolů a vnímat misionářský zápal svatého Pavla. Doporučuji také brožurku, kterou vydala Papežská misijní díla s názvem *Pokřtění a poslání*.

Každé slavení Mše svaté nás vysílá, abychom šli ve jménu Páně. Jdeme opravdu ve jménu Páně, ne s vědomím, že bohoslužba skončila, ale že pokračuje v našem osobním životě. Mimořádný misijní měsíc říjen 2019 chce upozornit na to, že misijním posláním se nemyslí pouze činnost v daleké zemi, ale také v našem blízkém okolí.

P. Jan Paseka)
biskupský vikář pro pastorační

Plán akcí Centra pro rodinu na rok 2019

- **16. 2. Rekolekce pro manžele,** Hradec Králové. Jednodenní duchovní obnova pořádaná v rámci Týdne manželství Vede: P. Jan Uhlíř
- **15. –17. 3. Duchovní obnova pro rozvedené žijící v novém civilním svazku,** Jeníkov. Duchovní obnova pro páry, které si nesou předchozí zkušenost rozvodu Vede: P. Jan Linhart
- **29. –31. 3. Víkend pro matky a dcery,** Trstenice u Litomyšle. Lektorka: Markéta Juzová (pro děvčata ve věkové kategorii cca 10–13 let)
- **25.–28. 4. Duchovní obnova pro manžele,** Hora Matky Boží, Králíky. Vede: P. Karel Moravec
- **1. 5. Pouť snoubenců,** Jičín -Sedličky. Téma: „Manželství ve třech? Já, Ty a Bůh“

■ **15. 6. Poutí manželů v prvních pěti letech manželství,** Dobrošov. Téma: „Nejsme sami aneb sdílená radost je dvojnásobná, sdílená starost poloviční“

■ **13. –15. 9. Víkend pro rodiny,** Hora Matky Boží, Králíky. Téma: „Každý jsme povoláný hlásat Krista“; pořádáno ve spolupráci s Katechebckým centrem v rámci příprav na mimořádný misijní měsíc říjen 2019

■ **11.–13. 10. Duchovní obnova pro rozvedené,** Hora Matky Boží, Králíky. Duchovní obnova pro ty, kteří po rozvodu hledají své místo v církvi i v životě Vede: P. Karel Moravec

Změna programu vyhrazena

Dále pořádáme společné přípravy na život v manželství (jaro/podzim), nabízíme besedy o rodinných vztazích, výchově a předávání víry, zajišťujeme formaci

manželských párů, které chtějí pomáhat snoubencům nebo jiným manželům, zajišťujeme manželské či rodinné poradenství a poradenství v oblasti vědomého a odpovědného předávání života.

Bližší informace o chystaných akcích a nabídkách budeme postupně zveřejňovat. Sledujte naše stránky nebo facebook:

www.bihk.cz/pastorace/centrum-pro-rodinu
www.facebook.com/RodinyDiHK

Centrum pro rodinu Biskupství královéhradeckého

Velké náměstí 35, Hradec Králové
 crhk@bihk.cz,
 tel.: 495 063 430, 603 147 718

Diecézní centrum pro seniory – program 2019

- **13. 3. Seminář o dobrovolnictví v domově pro seniory,** Hradec Králové
- **25. 3.–28. 3. Duchovní obnova s P. Janem Rybářem SJ,** Marianum, Janské Lázně
- **4.–10. 4. Poutně-poznávací zájezd do Ománu** biblický okruh s pobytem u moře
- **29. 4.–2. 5. Duchovní obnova s P. Ing. Miloslavem Fialou OPraem,** Marianum, Janské Lázně
- **15. 5. Akademie pro aktivní třetí věk,** Nové Adalbertinum, Hradec Králové
- **27.–30. 5. Duchovní obnova s P. Janem Rybářem SJ,** Marianum, Janské Lázně

■ **4.–13. 6. Duchovně-odpočinkový a poznávací zájezd do Rumunska a Moldavska** s biskupem Josefem Kajnekem

■ **17.–24. 8. Pobyt pro prarodiče s vnoučaty a třígenerační pobyt,** Marianum, Janské Lázně

■ **3.–6. 9. Manželské setkání seniorů,** Marianum, Janské Lázně

■ **7.–14. 9. Duchovně-odpočinkový a poznávací zájezd do Slovinska, Chorvatska a Maďarska**

■ **1. 10. Diecézní setkání seniorů,** Hradec Králové

■ **10.–18. 10. Duchovně-odpočinkový a poznávací zájezd na Kanárské ostrovy** s biskupem Janem Vokálem

■ **Každý měsíc – Modlitba za český národ a mír ve světě,** Nové Adalbertinum, Hradec Králové

Další aktivity doplňujeme v průběhu roku.

Diecézní centrum pro seniory

Velké náměstí 32,
 500 03 Hradec Králové

tel.: 495 063 661
 mobil: 737 215 328, 734 435 360

e-mail: dcs@bihk.cz
 web1: www.dcsbk.cz,
 web2: www.simeon.cz

Každý dobrý skutek pomáhá

Začátkem ledna opět vyjdou do ulic tříkráloví koledníci, aby do našich domovů šířili radostnou novinu o příchodu Boží lásky na svět. Až u vás zazvoní, popřejí vám vše dobré v novém roce a napíší na dveře požehnání K + M + B 2019, přispějte jim, prosím, také do pokladničky na pomoc lidem v nouzi. Děkujeme Vám!

Jak poznáte koledníky Charity

Dobročinnou Tříkrálovou sbírku pořádá Charita ČR již podevatenácté a v naší diecézi budete koledníky potkávat nejvíce kolem svátku Zjevení Páně 6. ledna. V Hradci Králové jim na cestu požehná biskup Jan Vokál v úterý 8. ledna v 8 hodin v katedrále Sv. Ducha. V Pardubicích bude sbírka slavnostně zahájena ve čtvrtek 3. ledna v 9:30 hodin na Pernštýnském náměstí a koledníkům dá požehnání pomocný biskup Josef Kajnek. Starým městem také projedou tři králové na koních a v programu vystoupí pěvecký sbor Bonifantes.

Koledníky Charity poznáte podle toho, že vybírají finanční příspěvky do úředně zapečetěné pokladničky s logem Charity a obdarovávají dárce drobnou pozorností – cukříky a kalendáříky. Vedoucí skupinky je vybaven průkazem koledníka.

Charity pro vás připravily i spoustu **doprovodných akcí**, často ve spolupráci s farnostmi – tříkrálové koncerty a průvody, živé betlémy nebo další zajímavé akce pro koledníky za odměnu. Pozvánky najdete v rubrice Kalendář na str. 32–33.

Komu sbírka pomůže

Výtěžek Tříkrálové sbírky pomůže nemocným, handicapovaným, seniorům,

matkám s dětmi v tísní a dalším potřebným především v regionech, kde se sbírka koná. Část výnosu sbírky bude věnována na humanitární pomoc do zahraničí.

Například na Hradecku budou koledníci prosit o dar na **podporu domácí hospicové péče** o nevyléčitelně nemocné. Na Pardubicku se bude přispívat na rozšíření **služeb pro rodiny s dětmi a pomoc pěstounům**. Trutnovská Charita z vybraných peněz zakoupí **dávkovače léků** pro zdravotní službu a domácí hospicovou péči. Na Jičínsku z výtěžku sbírky podpoří

dobrovolnické programy na pomoc dětem, rodinám, seniorům a lidem s handicapem, v Dobrušce a okolí službu **osobní asistence** pro lidi se zdravotním postižením. Na Poličsku budou tři králové vybírat příspěvky na **rekonstrukci domu pro sociálně terapeutické dílny** na pomoc handicapovaným a pro sociální rehabilitaci.

Naše Charity věnují část výtěžku také na **humanitární projekty v Indii**, které realizuje Diecézní charita HK: konkrétně na kvalifikační kurzy pro mladé lidi bez vyučení a dětské večerní vzdělávání v oblasti Bangalore, dále také na podporu nemajetných školáků a vysokoškolských studentů v oblasti Belgaum.

Bližší informace o doprovodných akcích a záměrech sbírky naleznete také na webových stránkách www.hk.caritas.cz a www.trikralovasbirka.cz.

>>> Pokračování ze strany 31

Začněte i vy nový rok dobrým skutkem!

Do sbírky lze přispět také dárcovskou SMS ve tvaru: **DMS KOLEDA 30, 60 nebo 90** na číslo **87 777** (cena jedné SMS je 30, 60 a 90 Kč) anebo odesláním finančního daru na účet: **66008822/0800** u České spořitelny, VS: **777**.

Pomůžete i sledováním **Tříkrálového koncertu v neděli 6. 1. od 18 hod. na ČT 1**. Vystoupí: Pavel Callta, Ilona Csáková, Roman Dragoun s kapelou Futurum, skupiny Mirai a Zrní. Modrují: Martina Kociánová a Jan Čenský. Více také na www.trikralovasbirka.cz a na www.facebook.com/trikralovasbirka.

Hlavní partner: T-Mobile. **Partner:** Nadace České spořitelny. **Hlavní mediální partner:** Česká televize a Český rozhlas.

Každá koruna pomáhá! Děkuje Vám!www.hk.caritas.czwww.trikralovasbirka.cz**(KALENDÁŘ NA LEDEN****Živý betlém**

■ **5. 1. v 9 hod., Humpolec**, Horní nám. před farou. Podevatenácté zahájí Tříkrálovou sbírku ve městě živý betlém. K malému Ježíškovi dorazí tři králové na koních. Všem koledníkům se dostane požehnání a poté vyrazí do ulic.

■ **6. 1. ve 14 hod., Nížkov** (farnost Velká Losenice). Putovní hra „Čtvrtý z mudrců“ tradičně doprovodí sbírku ve farnosti. Pojednává o čtvrtém mudrci, který se třemi králi nedošel, protože po cestě konal dobré skutky a s Ježíšem se setkal až v okamžiku jeho ukřižování. V představení hraje až sedm desítek dětí i dospělých.

Živý betlém s tříkrálovým průvodem

■ **5. 1. od 9:00 do 9:30 hod., Polička**, Nám. Palackého. K živému betlému se zvírátky a hudbou, který pořádá poličská farnost, se připojí tříkrálový průvod z Charity vedený králi na koních. Koledníkům a všem přítomným požehná pan farář.

Betlémská hvězda

■ **6. 1. od 16 hod., Jičín**, zámek – porotní sál. Komponovaný benefiční pořad (ne)vážné muziky na podporu Tříkrálové sbírky.

Zpívání koledníků

■ **6. 1. od 17 hod., Dobruška**, Nám. F. L. Věka. Zhasnutí vánočního stromu, vystoupení koledníků a vyhlášení výsledků sbírky.

(Hradecká Charita z vykoledovaných peněz podpořila domácí hospicovou péči, kterou poskytuje nevyléčitelně nemocným pacientům, aby mohli prožít poslední dny v kruhu svých blízkých. Foto: archiv Oblastní charity Hradec Králové

Kde pomáhají tříkrálové peníze

V roce 2018 vynesla Tříkrálová sbírka v královéhradecké diecézi rekordních více než 17,5 milionů korun českých. Darované peníze již pomáhají v desítkách charitních zařízení a službách pro nemocné, seniory, handicapované, rodiny s dětmi a lidi v tísní v našich regionech i v zahraničí.

Oblastní charita Červený Kostelec například z výtěžku sbírky přispěla na nákup sanity pro **Hospic Anežky České. V Domově sv. Josefa v Žirči**, kde pečují o nemocné roztroušenou sklerózou, také dokončila bezbariérové náměstí, které umožňuje volný pohyb klientů mezi jednotlivými objekty.

Hradecká Oblastní charita z darovaných příspěvků podpořila své **Středisko rané péče Sluníčko**, které pomáhá rodinám s handicapovanými dětmi ve věku od narození do 7 let, a také **Domácí hospicovou péči**.

Jičínská a kutnohorská Charita z výnosu sbírky podpořily například **dobrovolnické programy** na pomoc dětem a mládeži, seniorům a nemocným.

Oblastní charita Nové Hradky použila vykoledované příspěvky na **rekonstrukci domu v Hlinsku**, kde budou mít nově zázemí také služby osobní asistence, pečovatelská služba, sociálně terapeutické dílny a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.

Farní charita Rychnov nad Kněžnou z Tříkrálové sbírky obновила vybavení ve **Stacionáři sv. Františka**, kde pomáhají lidem s mentálním postižením a také seniorům. Zakoupila např. pomůcky do keramické dílny, která je klienty hojně využívána, a také dva vozy pro zajištění jejich dopravy do zařízení a zpět domů nebo k lékaři.

Oblastní charita Pardubice použila největší část peněz z Tříkrálové sbírky na vybudování nového **pobytového střediska Odlehčovacích služeb Červánky** v krajském městě v ulici V Ráji. Charita tak může nabídnout dalších devět míst seniorům a lidem se zdravotním omezením, a tak odlehčit více rodinám od náročné péče o své blízké.

Charity v Poličce, Havlíčkově Brodě a Dobrušce z výtěžku sbírky přispěly **na potřebné nové vozy pro své terénní služby**, které pomáhají nemocným, seniorům, lidem se zdravotním postižením a rodinám v tíživé situaci.

Farní charita ve Dvoře Králové nad Labem věnovala vybrané prostředky především na provoz **Občanské poradny**, která pomáhá lidem v tíživé životní situaci.

Litomyšlská Charita mohla z darovaných peněz zahájit výměnu starých nefunkčních oken ve **Středisku respektive péče Jindra**, kde pečují o nemohoucí seniory a odlehčují tak jejich rodinám.

Orlickoústecká Charita pořídila z výtěžku například vybavení do nové **Sociálně terapeutické dílny Miriam v Králíkách**. Díky Tříkrálové sbírce si mohli v dílnách poříditi i nový šicí stroj, na kterém handicapovaní klienti šijí originální dárkové předměty.

Charity v Dolním Újezdě, Dobrušce nebo Studenci z výnosu sbírky zakoupily také **zdravotnické pomůcky** pro klienty pečovatelské a ošetrovatelské služby nebo osobní asistence.

Naše Charity věnovaly část výtěžku rovněž na **humanitární projekty v Indii**, které realizuje Diecézní charita Hradec Králové: kvalifikační kurzy pro mladé lidi bez vyučení a dětské večerní vzdělávání v oblasti Bangalore, dále také na podporu vysokoškolských studentů ze sociálně slabých rodin v oblasti Belgaum.

Tolik konkrétní příklady využití výtěžku osmnácté Tříkrálové sbírky. Více informací naleznete také na www.hk.caritas.cz.

Děkujeme všem štědrým dárcům i koledníkům.

Přejeme Vám vše dobré v novém roce 2019!

(KALENDÁŘ NA LEDEN

Tříkrálový koncert

- **5. 1. ve 14 hod., Neratov**, poutní kostel Nanebevzetí Panny Marie v Neratově
- **5. 1. v 17 hod., Jaroměř**, kostel sv. Jakuba. Účinkují sbory Ostrováček a Kapa. Pořádá ZŠ Na Ostrově a Gymnázium J. Žáka na podporu Tříkrálové sbírky.
- **5. 1. v 18 hod., Příbyslav**, fara. Tradiční zakončení Tříkrálové sbírky ve městě, dobrovolné vstupné od návštěvníků putuje do tříkrálové kasičky.
- **6. 1. v 16 hod., Pardubice**, kostel sv. Bartoloměje. Účinkuje Chrámový sbor pod vedením prof. Kuchvála.
- **6. 1. v 15 hod. Kutná Hora**, katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci. Účinkuje Kutnohorská schola a žáci ZUŠ Kutná Hora. Pořádá farnost Sedlec ve prospěch Tříkrálové sbírky.
- **6. 1. Trutnov**, kostel Narození Panny Marie. Účinkuje a pořádá pěvecký sbor Chorea Corcontika na podporu Tříkrálové sbírky.
- **6. 1. v 17 hod., Ústí nad Orlicí**, kostel Nanebevzetí Panny Marie
- **9. 1. v 18 hod., Pardubice**, kostel sv. Bartoloměje. Účinkují pěvecké sbory Ludmila – Pernštýn – Suk pod vedením Martina Berana.
- **10. 1. v 18 hod., Litomyšl**, kostel Povýšení sv. Kříže. Účinkují pěvecké sbory KOS a LILIUM.
- **12. 1. v 17 hod., Česká Třebová**, kostel sv. Jakuba
- **13. 1. v 16 hod., Humpolec**, koncertní sál ZUŠ G. Mahlera. Na tradičním koncertu ve prospěch Tříkrálové sbírky účinkuje pěvecký sbor Tucet.

(Pro chudé indické děti ze vzdálených osad je skutečným požehnáním nový školní autobus, který byl pořízen z výtěžku Tříkrálové sbírky 2018 určeného na humanitární pomoc. Foto: archiv Adopce na dálku Diecézní charity Hradec Králové

(AKTUALITY)**V charitních centrech pro bezdomovce jsou na mrazy připraveni**

Královéhradecká diecéze: V azylovém Domě Matky Terezy v Hradci Králové jsou na mrazivé počasí, kdy lidé bez domova častěji vyhledávají pomoc, připraveni. Mají dostatečné zásoby teplého oblečení i dek ze sbírek a darů. Každý den v denním centru podávají teplou polévku zdarma a v pondělí také guláš díky dárci masa. O vánočních svátcích pro klienty připravili Štědrovečerní večeri a na hlavním vlakovém nádraží lidem bez domova tradičně rozlévali štědrovečerní polévku. „*V zimní noclehárně u letiště jsme navýšili počet lůžek na 20 a míst k sezení na 10. Pomáháme také intenzivněji v terénu. Podařilo se nám získat i iglou, která ochrání ohroženého člověka a je v nich až o 18 stupňů více, než venku,*“ říká Dana Pechová, vedoucí Domu Matky Terezy při Oblastní charitě Hradec Králové.

Možnost hygieny, výměny ošacení a poradenství poskytují lidem bez přístřeší v Nizkoprahovém denním centru v **Lanškrouně** a v **Ústí nad Orlicí**. V **Poličce** provozují Nizkoprahové denní centrum od listopadu v lépe vyhovujících prostorách, které poskytlo město. Lidé bez domova se tu mohou osprchovat, zahřát, najíst a napít. Mají zde pro ně také oblečení a boty. Teplé jídlo, nocleh, zimní ošacení, deky nebo spacáky poskytují bezdomovcům i v Nizkoprahovém denním centru a noclehárně pro muže v **Kutné Hoře**. Charita má kontakty na ubytovatele a služby, kde je možno ubytovat i ženy. „*Pro lidi bez domova jsme uspořádali také vánoční posezení s obědem a dárky,*“ uzavírá Slávka Kunášková, vedoucí služeb pro lidi bez domova Oblastní charity Kutná Hora.

Jana Karasová s přispěním regionálních Charit)

Svět indických dětí

■ do 15. 1. 2019, Vysoké Mýto, kostel sv. Vavřince

Výstava fotografií a příběhů na podporu vzdělávání v Indii. Více na www.adopce.hk.caritas.cz a na facebooku.

(VZDĚLÁVÁNÍ)

■ **Kvalifikační kurz pro pracovníky v soc. službách**
leden–květen 2019 (výuka 1× za 14 dní vždy v pá a so)

Kurz je určen pro všechny pracovníky v sociálních službách. Cílem je komplexní rozšíření znalostí, dovedností a schopností v oblasti sociální práce, péče a pomoci. Pořádá Háčko Červený Kostelec.
Info a přihlášky <http://hacko.ochck.cz/vzdelavani>.

Adventní výstava měla „o kolečko víc“

Polička: Na téma „Betlém, město Davidovo“ proběhla v pátek 30. listopadu 2018 výstava S vůní vanilky místní Charity, která v Poličce tradičně zahajuje adventní dobu. Velký zájem návštěvníků organizátory opětovně utvrdil, že koncept programu poskládaný z vyprávění pánů farářů na vánoční téma, představení pozapomenutých řemesel, nápaditá výzdoba a možnost drobného nákupu za rozumnou cenu, jsou pro lidi přitažlivé.

Letos se dekorace odvíjely od mistra koláře, který v jedné z dílen předváděl svou dovednost. Proto to v budově Charitního domu I. vypadalo, jako bychom měli „o kolečko víc“. Zvláště děti si užívaly i druhého mistra řemesel, jenž ukazoval práci s kůží. Mnohým z přihlížejících dovolil úderníkem vytvářet do hovězího masa zajímavé tvary, což se ukázalo být nepřekonatelným zážitkem. Po dopoledním návalu dětí ze škola se stav trochu uklidnil, takže v budově začalo být volněji. Řada dětí se však vracela ještě odpoledne a přiváděla s sebou své rodiče a prarodiče. Chtěly si znovu poslechnout drama o Davidovi a Goliášovi vyprávěném, pány faráři i získat trochu víc prostoru pozorovat, či si něco sami vyzkoušet s pány řemeslníky. Jako každý rok domem prošlo od 8 do 17 hodin bez mála 600 lidí. Děkujeme za Vaši návštěvu.

Štěpánka Dvořáková)

(Součástí výstavy S vůní vanilky v Poličce bylo také vyprávění pánů farářů o Davidu a Goliášovi. Foto: archiv OCH Poličky.

Dobrovolníci pekli perníčky pro nemocné a seniory

Hradec Králové: Dobrovolníci před vánočními svátky tradičně pekli voňavé perníčky pro klienty Oblastní charity Hradec Králové. Napeklo se a nazdobilo více jak 500 kusů perníčků, které lidem z péče předaly sestřičky Charitní ošetrovatelské služby a pečovatelky i pečovatelé Charitní pečovatelské služby. Perníčky udělaly radost i pacientům v domácí hospicové péči. Dobrovolníci také připravili dobroty na adventní setkání s lidmi bez domova v azylovém Domě Matky Terezy na Pouchově. Všem dobrovolníkům velký dík za pomoc!

Petra Zíková)

PROHLÁŠENÍ

**České biskupské konference, Ekumenické
rady církví v ČR a Federace židovských
obcí v ČR**

ke zdanění církevních restitucí

■ Tento týden si s velkou úctou připomínáme 70 let od přijetí Všeobecné deklarace lidských práv Valným shromážděním OSN. V Článku 17 se zde výslovně praví, že každý má právo vlastnit majetek a nikdo nesmí být svévolně svého majetku zbaven. Oba totalitní režimy, jak nacistický, tak komunistický, tento základní postulát flagrantně a brutálně porušovaly. Je proto nehorázné, že návrh na zdanění „církevních restitucí“ – částečného navrácení církevního majetku a částečného odškodnění, tedy návrh na změnu zákona, který se pokusil o napravení historických křivd, komunisté předložili. A je s podivem, že jejich návrh je vůbec Parlamentem České republiky projednáván.

■ Ti, kteří poukazují na protiústavnost tohoto návrhu, spoléhají na to, že Ústavní soud navrhovanou změnu zákona zruší, pokud by byl zákon přijat. Z právního hlediska je to velice pravděpodobné. Z úst mnoha politiků toto zaznívá a je s podivem, že to nejsou jen ti, kteří takovému postupu oponují. Spoléhat na to, že další bezpráví zastaví až Ústavní soud, je politicky cynické, nezodpovědné a z morálního hlediska nepřijatelné. Je to svým způsobem podvod na voličích, kterým se pak řekne, že *byla snaha, ale nějak to nevyšlo*.

■ Díky politickým diskusím nad otázkami, které souvisejí s navrácením majetku, původně ukradeného církvím a náboženským společnostem, se však rozpoutá další kolo veřejné nenávisti vůči institucím, které po léta bojují s hluboce zakotvenými předsudky a stereotypy.

■ Jak ukazuje několik nedávných průzkumů veřejného mínění, Evropa dnes čelí další silné vlně antisemitismu a protikřesťanských výpadů spolu s pronásledováním věřících občanů. Česká společnost se vždy vyznačovala kritickým myšlením a vůči mnoha předsudkům byla spíše zdrženlivá. Mělo by tomu tak být i nadále, nicméně diskuse o částečném navrácení církevního majetku a částečném odškodnění a jejich zdanění je ve vztahu k těmto našim historickým hodnotám v naprostém rozporu.

Vyzýváme proto všechny, kteří chtějí i nadále být slušnými spravedlivými lidmi, aby tento návrh razantně odmítli.

V Praze dne 12. prosince 2018

kardinál Dominik Duka OP
předseda
České biskupské konference

Mgr. Daniel Ženatý
předseda
Ekumenické rady církví v ČR

Petr Papoušek
předseda
Federace židovských obcí v ČR

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2019

Každá koruna
pomáhá

**Tříkrálový koncert
v neděli 6. ledna 2019 od 18 hodin
odvysílá v přímém přenosu ČT 1.**

**Účinkující: Pavel Callta, Ilona Csáková, Roman Dragoun
s kapelou Futurum, skupina Mirai a kapela Zrní**

DMS KOLEDA 30, 60, 90 na číslo 87777

Cena jedné SMS je 30, 60 nebo 90 Kč,
Charita ČR obdrží 29, 59 nebo 89 Kč.
Více na www.darcovskasms.cz.

Tříkrálovou sbírku můžete podpořit také odesláním finančního daru
na účet: 66008822/0800 u České spořitelny, VS 777.

O koledování v hradecké diecézi
více na www.hk.caritas.cz a na facebooku

www.trikralovasbirka.cz

www.facebook.com/trikralovasbirka

HLAVNÍ PARTNER

PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER